

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

paa

- Herlufsholm

i Juni 1922.

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

paa

Herlufsholm

i Juni 1922.

Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten
ved Rektor J. Krarup.

Næstved.

N. P. Christensens Bogtrykkeri.

1922.

Eksaminer.

Ved Studentereksamen og Mellemskoleeksamen bedømtes de skriftlige Fag af følgende:

Rektor *Lund* og Lektor *J. C. Petersen* (Dansk Stil i VII), Adj. *Paludan-Müller* (Dansk Stil i IV), Prof. *Gertz* og Rektor *J. Nielsen* (Latinsk Version i VII), Frk. Dr. *Thaning* og Lektor *Østerberg* (Engelsk Stil i VII), Lektor *D. Petersen* og Lektor *Thygesen* (Tysk Stil i VII), Lektor *Pihl* og Prof. *Bonnesen* (Matematiske Opgaver i VII), Lektor *Pihl* (Matematiske Opgaver i IV).

Som Censorer ved mundtlig Eksamen fungerede:

Adj. *E. Andersen* (Dansk i VII), Adj. *Höeg* (Matematik i VII), cand. mag. *Skovgaard* (Engelsk i VII), Rektor *O. Zahle* (Fransk i VII), Adj. *Kjær* (Tysk i VII), Lektor *Mantzius* (Oldtidskundskab i VII), Lektor *Heskjær* (Engelsk i IV), Lektor *Stockmarr* (Naturfag i VII), Lektor *Fratz* (Latin i IV), Lektor *O. Gudme* (Historie i VII), Lektor *Misfeldt* (Fysik i VII), Adj. *Thayssen* (Latin i VII), Adj. *Rosenberg* (Græsk i VII), Docent, Dr. *J. P. Jacobsen* (Kemi i VII).

Udfaldet af Studentereksamen var følgende (A = Aarskarakterer, E = Eksamenskarakterer):

Studentereksamen 1921.

Den klassisk-sproglige Linie.	Skriftlig Dansk		Mundtlig Dansk	Engelsk	Fransk	Skriftlig Latin	Mundtlig Latin	Græsk	Historie	Naturfag	Matemat.	Legemsøvelser	Orden	Antal af Karakt.	Gennemsnitstal	Samlet Resultat	Sang
<i>Thomas V. Beckett</i>	A	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg		mg	11	6,91	mg	mg
	E	g	ug	ug	ug	mg	ug	mg	g	mg	mg		mg	11	7,03	6,97	mg
<i>Caspar Christiansen.</i>	A	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg		mg	11	6,67	mg	mg
	E	mg	mg	mg	g	mg	mg	mg	g	mg	mg		mg	11	6,39	6,53	mg
<i>Knud J. Jensenius</i>	A	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	ug	mg	12	6,72	mg	mg
	E	mg	mg	mg	g	mg	g	mg	mg	mg	mg		mg	11	6,64	6,68	mg
<i>Mogens E. Kirstein</i>	A	ug	mg	ug	ug	ug	ug	ug	mg	mg	ug	ug	mg	12	7,58	ug	ug
	E	mg	ug	ug	ug	mg	ug	mg	ug	ug	ug		mg	11	7,61	7,60	ug
<i>Mogens J. Schaumburg-Müller.</i>	A	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	12	6,72	mg	mg
	E	mg	mg	g	mg	g	mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	11	5,70	6,21	mg
<i>Knud Østerbye.</i>	A	g	g	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	ug	mg	12	6,14	mg	mg
	E	g	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg		mg	11	5,67	6,06	mg

Studentereksamen 1921.

Den nysproglige Linie.	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Skriftlig Tysk	Mundtlig Tysk	Fransk	Latin	Oldtidskunds-kab	Historie	Naturfag	Matemat.	Legems-øvelser	Orden	Antal af Karakt.	Gennem-snitstal	Samlet Resultat	Sang
<i>C. F. Mogens Lerche</i>	A mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	ug	mg	mg	mg	mg	ug	mg	14	6,93	mg	
	E mg	mg	g	ug	mg	mg	mg	ug	mg	ug	ug	ug	mg	mg	13	7,20	7,07	
<i>Helmer Mørch</i>	A mg	mg	g	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	g	mg	mg	g	14	6,00	mg	mg
	E g	mg	g	mg	g	mg	mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	g	13	6,23	6,12	
<i>August V. Wille</i>	A g	g	g	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	g	ug	mg	14	6,31	mg	mg
	E mg	g	mg	mg	g	g	mg	mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	13	5,87	6,09	
Den matematisk-naturvidenskabelige Linie	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk	Fransk	Historie	Oldtidskunds-kab	Geografi o. Naturh.	Fysik og Astron.	Kemi	Skriftlig Matemat.	Mundtlig Matemat.	Legems-øvelser	Orden	Antal af Karakt.	Gennem-snitstal	Samlet Resultat	Sang	
<i>Kay B. Ahrentecht</i>	A g	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	ug	mg	mg	13	6,56	mg	g	
	E g	mg	mg	mg	g	mg	mg	ug	mg	mg	mg	mg	g	12	6,81	6,69		
<i>Steen A Frøhlich Nielsen</i>	A mg	mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	ug	mg	mg	13	6,74	mg	mg	
	E g	mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	12	6,69	6,72		
<i>Kaj V. Hoffmann</i>	A mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	ug	ug	mg	13	7,05	mg	mg	
	E g	g	mg	g	mg	ug	mg	ug	mg	g	ug	mg	mg	12	6,67	6,86		
<i>Axel Rischel</i>	A mg	mg	mg	mg	mg	mg	ug	mg	mg	ug	ug	ug	mg	13	7,36	mg	mg	
	E g	mg	mg	mg	g	mg	ug	mg	mg	ug	ug	g	mg	12	6,94	7,15		

Til Mellemskoleeksamen, ved hvilken der holdtes mundtlig Prøve i alle Fag, indstillede sig 17 Disciple, der bestod med følgende Resultat:

Wilhelm Ahlefeldt-Laurvigen g (5,04), *Erik Balslev* g× (5,48), *Arne Barfred* g× (5,79), *Gerhard Boesen* mg (6,78), *Børge Diderichsen* mg× (7,49), *Ejnar Friderichsen* mg (6,86), *Ove Høegh-Guldberg* mg (7,06), *Hans Christian Jensenius* mg (6,78), *Niels Hemming Lou* mg÷ (6,04), *Ove Martens* mg÷ (6,27), *Rudolf Münster* mg (6,98), *Ole Opstrup* mg÷ (6,13), *Otto Skousen* mg (6,74), *Hans Egede Starck* mg÷ (6,36), *Flemming Thorlacius* mg÷ (6,51), *Flemming Tolstrup* mg× (7,20), *Hans Jørgen Uldall* g× (5,97).

Tillægsprøven i Latin for juridiske Studerende (Bek. ¹⁷/₆ 19) bestodes ¹²/₉ af *Tage Brammer* og *Vagn Erik Brammer*.

Tillægsprøven i Latin for Farmaceuter bestodes ¹⁰/₁₁ af *Carl Johan August Herskind* med Karakteren g.

Lærerpersonalet.

Under ⁶/₇ udnævntes Adjunkt *Henrik Bang* til Rektor ved Aalborg Katedralskole fra ¹/₈ at regne. I den Skrivelse af ²⁷/₇, ved hvilken Hs. Exc. Forstanderen derefter meddelte Hr. Bang Afsked fra hans Stilling ved Herlufsholm Skole, bragte han ham Stiftelsens og sin egen bedste Tak for hans udmærkede Tjeneste baade som Lærer og som den, hvem Tilsynet med Skolens ældste Disciple havde været betroet.

Under Lektor *Hammershaimbs* Fraværelse paa Grund af Sygdom fra Skoleaarets Begyndelse til 1. December besørgedes hans Timer ved Vikariat af stud.

med. *Erik Boas*, medens hans Forretninger som Økonomiinspektør varetoges af Adj. *Steffensen*.

Ved Paasketid brød Hr. Hammershaimbs Sygdom atter frem, og Natten til d. 2. Maj afgik han ved Døden paa et Hospital i København. Hans betydningsfulde Virksomhed vil andetsteds i dette Aarsskrift blive Genstand for nærmere Omtale.

Den ugentlige Inspektion har været besørget af Adjunkterne *Helms*, *Juel Møller*, *Steffensen* og *Andersen* samt Organist *Gade*. Paa øverste Sovesal har Adj. *Helms*, paa mellemste Adj. *Juel Møller*, paa nederste Adj. *Andersen* og paa Musæumsbygningen, hvor VII Klasse bor, Adj. *Borelli Møller* ført Tilsynet.

Som Assistenten ved Gymnastik og Sport har Stabssergenterne *H. Larsen* og *G. O. Rasmussen* og Oversergent *A. Hansen* fungeret med henholdsvis 10, 6 og 5 ugentlige Timer.

Skolens Bibliotekar er Lektor *Gøtzsche*. Adj. *Helms* fører Tilsyn med Discipelbiblioteket.

Disciplene.

Ved Udsendelsen af forrige Aars Program talte Skolen 109 Disciple. Af disse afgik 13 som Studenter (se den foranstaaende Liste); 7 andre udgik ved Skoleaarets Slutning, nemlig *E. Møller* af VI, *W. Ahlefeldt-Laurvigen*, *A. Barfred*, *E. Friderichsen*, *H. C. Jensenius* og *F. Thorlacius* af IV, *S. Frederiksen* af II Kl.

Ved det nye Skoleaars Begyndelse kom 23 nye Disciple til, nemlig 1 i IV, 3 i III, 4 i II og 15 i I Kl. I Skoleaarets Løb udgik *N. H. Lou* og *O. Martens*, begge af V Kl., samt *E. Bjerre* af IV Kl. Skolen

tæller saaledes 109 Disciple, af hvilke 1, *J. L. Krarup* i I Kl., er skolesøgende.

I den efterfølgende Fortegnelse er Disciplene opført klassevis efter Bogstavorden; de nyoptagne Disciple er betegnet med *. De 3 Linier i V, VI og VII Kl. (svarende til 1ste, 2den og 3die Gymnasieklasse) betegnes ved (ks), (ns) og (mn).

VII Klasse.

1. Poul M. L. V. Brenøe (afd. Grosserer B., København), f. 16. Oktbr. 1902 (ks).
2. Mogens V. Cruse (Sygehuslæge C., Stege), f. 23. April 1904 (ns).
3. Viggo A. M. Glente (Læge G., Glostrup), f. 2. Juni 1904 (ks).
4. Wilhelm Gliemann (Læge G., Struer), f. 9. Juni 1904 (mn).
5. Kjeld C. Hage (Overlæge H., Næstved), f. 30. Jan. 1905 (ns).
6. Karl Ole E. Hansen (Sagfører H., Skelskør), f. 1. Novbr. 1904 (mn).
7. Lejf I. Hansen (Sognepræst H., Jerne, Esbjerg), f. 20. Marts 1903 (mn).
8. Erik R. Henningsen (afd. Etatsraad H., København), f. 21. Oktbr. 1903 (ns).
9. C. G. Lejf Holtved (Postmester H., Humble), f. 27. Februar 1904 (ns).
10. Knud H. C. Jensen (Bankdirektør J., Hobro), f. 18. Aug. 1904 (ks).
11. Aage Linde (cand. phil., Lærer L., Marstal), f. 9. Decbr. 1904 (mn).
12. Carl Adolph C. Olesen (Købmand O., Jyderup), f. 21. Juni 1904 (ns).

13. Asger Olsen (Redaktør O., Næstved), f. 8. Aug. 1903 (ks).
14. Christian Riis (Tandlæge R., Hobro), f. 14. Febr. 1904 (ns).

VI Klasse.

1. Georg C. Brun (Forpagter, cand. jur. B., Skullerupgaard), f. 6. Oktober 1905 (ns).
2. Poul H. K. Diderichsen (Dommer D., Næstved), f. 16. August 1905 (ks).
3. Poul Christian Florian-Larsen (afd. Højesterets-assessor L., København), f. 28. Marts 1906 (ks).
4. Aage S. M. Glente (Broder til Nr. 3 i VII), f. 29. Aug. 1905 (ns).
5. Poul Hage (Broder til Nr. 5 i VII), f. 16. Marts 1906 (mn).
6. Adam Helms (Overlæge H., Nakkebølle Fjord, Pejrup), f. 30. Jan. 1904 (ks).
7. Preben R. Henningsen (Broder til Nr. 8 i VII), f. 27. Oktbr. 1904 (mn),
8. Aage G. Holtved (Broder til Nr. 9 i VII), f. 20. Novbr. 1905 (ns).
9. E. Ove Jensen (afd. Gaardejer J., Gjelsted), f. 15. November. 1903 (mn).
10. Niels Erik Lawaetz (Forpagter L., Holmegaard, Olstrup), f. 19. Oktbr. 1905 (ns).
11. Jørgen P. Secher (Overretssagfører S., Aarhus), f. 23. Jan. 1904 (ns).
12. Orla F. Skov (Lærer S., Abbednæs), f. 10. Juli 1904 (mn).
13. Frantz W. K. Wendt (fhv. Godsinspektør W., Sorø). f. 24 Febr. 1905 (ns).

V. Klasse.

1. Erik Balslev (Sognepræst B., Kvislemark), f. 4. Decbr. 1904 (ns).
2. Gerhard J. E. Boesen (Direktør B., Nakskov), f. 1. juli 1905 (mn).
3. Børge K. Diderichsen (Broder til Nr. 2 i VI), f. 13. Novbr. 1906 (ns).
4. Ove Høegh- Guldberg (afd. Læge H.-G., Aarhus), f. 28. Febr. 1905 (mn).
5. Rudolf J. P. Münster (Sognepræst M., Dalby, Tureby), f. 23. Juni 1906 (ns).
6. Ole Opstrup (Sagfører O., Haslev), f. 18. Aug. 1905 (mn).
7. Otto J. Skousen (afd. Maskiningeniør S., København), f. 25. Marts 1906 (mn).
8. Hans E. K. Starck (Postmester S., Herlufmagle), f. 21. Febr. 1905 (mn).
9. Flemming Tolstrup (afd. Sognepræst T., Frederiksberg), f. 15. Febr. 1906 (ns).
10. Hans Jørgen Uldall (Sygehuslæge U., Hammel), f. 25. Maj 1907 (ns).

IV Klasse.

1. Jens Peter A. Andreassen (Dyrlæge A., Haslev), f. 17. Juli 1906.
2. Poul B. Bang (Prokurist B., København), f. 17. Febr. 1905.
3. Helge Bernth (Epidemilæge B., Gedser), f. 16. Oktbr. 1906.
4. Hans L. Budtz (Tandlæge B., Stubbekøbing), f. 29. April 1906.

5. Dan H. Clausen (Købmand C., Næstved), f. 3. Decbr. 1906.
6. Holger Dam (afd. Overretssagfører D., Aalborg), f. 1. Decbr. 1906.
7. Jørgen Drachmann (Professor, Dr. phil. D., Charlottenlund), f. 29. Oktbr. 1906.
8. Eigil F. S. Dreyer (Kaptajn D., København), f. 11. Marts 1907.
9. Olaf B. Gylding (Købmand G., Skanderborg), f. 5. Novbr. 1906.
10. Leif Hansen (Læge H., Orup), f. 28. Maj 1907.
11. Walter R. Jakobsen (afd. Telegrafist J., Gøteborg), f. 8. Aug. 1906.
12. Hans Larsen (Teglværksejer L., Ladby), f. 18. Decbr. 1906.
13. Aksel V. P. Madelung (Proprietær M., Stenlængegaard, Mern), f. 18. Febr. 1906.
- 14.* J. P. Børge Neerup (Forretningsbestyrer N., Næstved), f. 26. Febr. 1906.
15. C. Viggo Ravn (Politimester R., Storehedinge), f. 31. Oktbr. 1905.
16. Axel H. Schleisner (Læge S., Skelskør), f. 13. Juli 1907.
17. Sven Erik R. Smith (Konsul S., Næstved), f. 12. Novbr. 1907.
18. Hans Christian K. Wendt (Broder til Nr. 13 i VI), f. 11. Jan. 1906.

III Klasse.

1. Sven F. Bang (Dommerfuldmægtig, cand. jur. B., Nakskov), f. 31. Juli 1908.
2. Mogens Berg (Kredslæge B., Nakskov), f. 7. Juli 1907.

3. Ole Bernth (Broder til Nr. 3 i IV), f. 13. Novbr. 1907.
4. Andreas Bjerre (Provst B., Herlufmagle), f. 9. April 1908.
5. C. Erik Bollerup (Læge B., Hobro), f. 24. April 1908.
6. Harald J. F. Branth (Forpagter B., Juellinge), f. 27. April 1908.
- 7.* Knud Demuth (Boghandler D., Næstved), f. 5. Juni 1907.
8. Poul Demuth (Broder til Nr. 7), f. 12. Juli 1908.
9. Torben V. Engelsted (Landsretssagfører, cand. jur. E., Fakse), f. 27. April 1909.
10. Svend Fournais (Direktør F., Askeby, Møen), f. 21. Maj 1907.
11. Harald Lothar Hansen (Adoptivmoder Frk. T. Hornum, Varde), f. 7. Oktbr. 1907.
12. Paul Holm (Direktør, cand. pharm. H., Næstved), f. 9. Aug. 1908.
13. Erik Höeg (Læge H., Jægerspris), f. 19. Februar 1908.
- 14.* Christian J. H. Høegh-Guldberg (Kaptajn, Forstander H.-G., Aarhus), f. 18. Juli 1907.
15. Roger J. S. Jensen (Købmand J., London), f. 20. Aug. 1908.
- 16.* Jens J. S. Jermiin (afd. Stamhusbesidder J., København), f. 10. Decbr. 1907.
17. Olaf B. Kirstein (Læge K., København), f. 7. Maj 1908.
18. Knud Lindberg (Skovrider L., Gunderslevholm), f. 16. Jan. 1907.
19. G. Louis Mourier (afd. Skovrider M., Herlufsholm), f. 28. Marts 1908.
20. Helge Nielsen (Læge N., Næstved), f. 21. Januar 1909.

21. Tobias Ritzau (Politimester R., Køge), f. 5. Jan. 1908.
22. Mogens Winge (Læge W., Vordingborg), f. 28. Oktbr. 1907.

II Klasse.

1. Erik V. Barning (Plejefader Malermester Dittmer, København), f. 8. Septbr. 1908.
2. Erik V. Beyer (afd. Ingeniør B., Frederiksberg), f. 16. Decbr. 1908.
3. Eggert Boserup (Forpagter B., Billesborg), f. 20. Maj 1909.
4. Harry Brocks (Styrmand B., København), f. 5. Maj 1908.
- 5.* Sten-Orla Bruhn (Direktør B., Reval), f. 7. Decbr. 1908.
6. Holger P. Jakobsen (Broder til Nr. 11 i IV), f. 3. Aug. 1908.
7. S. Jørgen Kirstein (Broder til Nr. 17 i III), f. 23. Oktbr. 1909.
8. Ulrik K. G. Krogh (Sognepræst K., Farum), f. 27. Marts 1909.
9. Karl Henrik Køster (Overlæge K., Næstved), f. 30. Maj 1909.
10. Erik Mourier (Forpagter M., Næsgaarden, Faarevejle), f. 13. Aug. 1908.
11. P. Paul F. M. de Neergaard (Oberstløjtnant de N., København), f. 19. Febr. 1907.
- 12.* Jørgen Helm Petersen (Plejemoder Fru Nanna Brink, Gentofte), f. 16. Aug. 1909.
13. Gunnar Qwist (afd. Forpagter Q., Fuirendal), f. 14. Maj 1908.
- 14.* Peter J. S. Riemann (Sognepræst R., Faxe), f. 8. Septbr. 1908.

- 15.* Anton F. Strodtmann (Læge S., Everdrup), f. 22. Aug. 1909.

I Klasse.

- 1.* Eiler Bjerregaard (Dommerfuldmægtig, cand. jur. B., Thisted), f. 25. April 1910.
- 2.* Ejvind B. Boserup (Broder til Nr. 3 i II), f. 17. Aug. 1910.
- 3.* Mogens Boserup (Konsul B., Faxe), f. 28. Aug. 1910.
- 4.* Jørgen D. E. Budtz (Broder til Nr. 4 i IV), f. 13. Jan. 1910.
- 5.* Geert M. Drachmann (Broder til Nr. 7 i IV), f. 29. Maj 1910.
- 6.* Kjeld E. Hansen (Broder til Nr. 6 i VII), f. 20. Maj 1911.
- 7.* Erik C. G. Hastrup (Godsforvalter H., Ourupgaard), f. 12. Febr. 1910.
8. Alfred Hovmand (Skibsmægler H., Bandholm), f. 25. Febr. 1909.
- 9.* Poul A. Isaksen (afd. Styrmand I., Aalborg), f. 19. Novbr. 1909.
- 10.* Erik J. Kiær (Forpagter K., Liselund, Borre), f. 18. Jan. 1910.
- 11.* Johan Ludvig S. Krarup (Rektor K., Herlufsholm), f. 17. April 1910.
- 12.* O. Anker Lund (Bankfuldmægtig L., København), f. 7. Novbr. 1909.
- 13.* Søren A. K. Lund (Konstruktør L., København), f. 21. April 1910.
- 14.* Ole Remvig (Læge R., Haslev), f. 29. Juli 1910.
- 15.* Sven Schaarup (afd. Amtsfuldmægtig, cand. jur. S., Ringkøbing), f. 22. Aug. 1910.
16. Erik Schaumburg-Müller (Læge S.-M., Køge), f. 23. Febr. 1909.

Det aarlige Kontingent for en Discipel paa Herlufsholm er i de 4 nederste Klasser 1300 Kroner, i de 3 øverste 1500 Kr. Kontingentet er Vederlag for Undervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin (for saa vidt Behandlingen foregaar paa Herlufsholm). Som skole-søgende Disciple optages kun Sønner af Stiftelsens paa Herlufsholm boende Embedsmænd.

Anmeldelser om Aspiranter til de Pladser, der bliver ledige ved Slutningen af Skoleaaret, stiles til Stiftelsens Forstander, Geheimekonferensraad, Lensbaron *Reedtz-Thott* og indsendes til Rektor *Krarup*, Herlufsholm pr. Næstved, inden 15. Maj.

Der maa deri opgives, hvad Aspiranten har læst, og hvilken Klasse han forberedes til. Daabs- og Vaccinationsattest samt Vidnesbyrd fra den Skole eller de Lærere, som hidtil har ledet Aspirantens Undervisning, indsendes sammen med Anmeldelsen. Til Vejledning ved Aspirantens Forberedelse udgiver Skolen i Oktober Maaned hvert Aar en Undervisningsplan for de lavere Klasser, der faas ved Henvendelse til Rektor; mundtlige Oplysninger kan indhentes dels hos denne, dels hos Forstanderens Konsulent, Departementschef *Glahn*, Undervisningsministeriet, København. Nye Disciple optages fortrinsvis i de to nederste Klasser. Optagelse finder ikke Sted i Løbet af Skoleaaret.

Udmeldelse maa altid tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori Disciplen skal forlade Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden den 1ste i en Maaned, maa denne Maanedes Kontingent betales. Udmeldelse ved Skoleaarets Slutning bør altsaa tilstilles Rektor inden Juni Maanedes Udgang.

Undervisningen.

Herlufsholm Skole har normalt alle Gymnasiets 3 Linier, derimod ingen Realklasse.

Efter at Ministeriet ved Skr. af ¹³/₁ 22 har meddelt en almindelig Tilladelse til at ombytte Undervisningen i Oldnordisk og Sproghistorie (men ikke Svensk) paa den matematiske Linie med Tysk (resp. Engelsk), agter Skolen fremtidig at benytte sig af denne Tilladelse, saaledes at der for Matematikernes Vedkommende anvendes 2 Lektioner ugentlig i de 2 sidste Skoleaar paa Tysk, der hidtil kun har været læst i Gymnasiets nysproglige Afdeling.

Den daglige Undervisningstid er ialt 7 Lektioner („Timer“) paa 40 Minutter, adskilte ved 3 Frikvarterer paa 10 og 2 paa 15 Minutter. De 4 Lektioner er om Formiddagen fra 8 til 11¹⁵, de 3 om Eftermiddagen fra 3³⁰ til 5⁵⁵.

Fag- og Timefordeling.

Fagene har været fordelt saaledes:		Ugentlig
Rektor <i>Krarup</i> : Dansk VII, Latin IV, Tysk III, VII ns		20 Timer
Lektor <i>Jerntoft</i> : Latin V ns, VII ns, Gymnastik i alle Klasser		30 —
Lektor <i>Hammershaimb</i> : Regning og Matematik III, Fysik II, III, IV, VI s, VII s, Kemi V m, VI m, VII m		24 —
Lektor <i>Mørch</i> : Tysk II, V ns, VI ns, Fransk V, VI, VII		29 —

Lektor <i>Gøtzsche</i> : Dansk II, Tysk IV, Historie IV, V, VI, Oldtidskundskab V, VI, VII, Skrivning I, II, III	Ugentlig 28 Timer
Adjunkt <i>Ferdinand</i> : Geografi IV, Naturfag V s, V m, VI s, VI m, VII s, VII m, Naturhistorie I, II, III, IV, Sløjd*) I, II, III	32 —
Adjunkt <i>Borelli Møller</i> : Regning og Matematik I, IV, Fysik V m, VI m, VII m	29 —
Adjunkt <i>Helms</i> : Dansk I, Engelsk III, V ns, VI ns, VII ks+m, Historie VII	29 —
Adjunkt <i>Juel Møller</i> : Dansk V, VI, Engelsk II, IV, VI ks+m, VII ns	24 —
Adjunkt <i>Steffensen</i> : Matematik II, V s, V m, VI s, VI m, VII s, VII m	32 —
Adjunkt <i>Andersen</i> : Religion i alle Klasser undtagen V og VII, Dansk III, IV, Historie I, II, III.	25 —
Adjunkt <i>Volten</i> : Latin VI ks, VI ns, VII ks, Græsk VI ks, VII ks, Engelsk I, V m	37 —
Organist <i>Gade</i> : Geografi I, II, III, Sang og Musik i alle Klasser	35 —
Tegnelærer <i>Essendrop</i> : Tegning I, II, III	7 —
Sognepræst <i>Hee Andersen</i> : Religion V, VII	2 —

---

*) Træsøjd i II har i 2 Vintermaaneder været besørget af Adj. *Steffensen*.

	VII			VI			V		IV	III	II	I
	ks	ns	mn	ks	ns	mn	ns	mn				
Religion	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Dansk	5	5	5	5	5	5	4	4	5	4	5	6
Engelsk	2	5	2	2	6	2	6	2	4	4	4	6
Tysk.		5			5		5		5	5	5	
Fransk	4	4	4	5	5	5	5	5				
Historie.	5	5	5	4	4	4	4	4	3	3	2	3
Geografi	}	2	3	}	1	3	}	2	2	2	2	3
Naturhistorie.												
Latin.	7	4		6	3		5		5			
Græsk	6			6								
Oldtidskundskab		1	1	1	1	1	1	1				
Matematik og Regning .	2	2	7	2	2	7	2	7	7	6	5	6
Naturlære	2	2	8	2	2	7		8	2	2	3	
Skrivning										1	1	2
Tegning										2	3	2
Støjd.										2	2	3
Sang.	2	2	2	2	2	2	2	2		2	2	2
Gymnastik	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	42	42	42	42	42	42	42	42	41	42	43	43

Aarets Arbejde.

Religion.

- VII Kl. (*Hee Andersen*). Udvalgte Afsnit af Kirkehistorien med særligt Henblik paa Danmarks Kirkehistorie i det 19. Aarhundrede.
- VI Kl. (*Andersen*). Oldtidens Kirkehistorie. Forskellige etiske og religiøse Problemer.
- V Kl. (*Hee Andersen*). Udvalgte Stykker af det gamle Testamente og af Johannes' Aabenbaring.
- IV Kl. (*Andersen*). Jesu Lignelser.
- III Kl. (*Andersen*). Martensen og Paullis' Bibelhistorie S. 140 Bogen ud. Den 3. Trosartikel. Nogle Salmer. Fortalt for Klassen om Missionsarbejde i Indien.
- II Kl. (*Andersen*). Martensen og Paullis Bibelh. S. 105—40. Ussings lille Missionshistorie S. 24—60. Den 2. Trosartikel. Nogle Salmer.
- I Kl. (*Andersen*). Martensen og Paullis Bibelh. S. 1—90. Den 1. Trosartikel og de 10 Bud. Nogle Salmer.

Dansk.

- VII Kl. (*Rektor*). Rønnings Litteraturhistorie fra P. Møller til Nutiden. Læst: En dansk Students

Eventyr, En Sjæl efter Døden, Dele af „Phantasterne“, Avrohmche Nattergal, Benedict af Nursia, Brudstykker af G. Brandes' Skrifter, H. Bæks Udvalg af J. P. Jacobsen, Et Dukkehjem; iøvrigt Litteraturprøver efter Mortensens Udvalg II A og B. Bertelsens Sproghistorie fra S. 22 Bogen ud (med nogle Forbigaaelser). Repetition af Eksamenspensa. 10 Stile.

Til Eksamen opgives: Rønnings Litteraturhistorie fra Holberg til Nutiden (med nogle Forbigaaelser). Den politiske Kandestøber; St. Hansaften Spil; En dansk Students Eventyr; H. Bæks Udvalg af J. P. Jacobsen.

Af Mortensens Litteraturudvalg *Poesi*: II A S. 146—50, 154—57, 170—72, 174—75, 179—80, 195—97, 200—01, 206—24, 233—36, 264—76, 281—83, 333—35, 337—38, 364—66, 374—75, 388—89, 392—94, 402—08, 414—17, 433—35, 437—41, 450—53, 467—74, 501—02, 514—16, 519—20, 558—60; II B S. 359—61, 373—79, 433—34, 445—46, 454—55. *Prosa* II B S. 33—36, 58—62, 82—83, 94—95, 118—22, 200—03, 228—34, 255—56, 258—59, 262—63, 306—09, 365—67.

Agerskov og Nørregaards svenske Læsebog S. 32—49, 74—77, 118—25, 127—30, 134—36, 146—49.

Bertelsens oldnordiske Læsebog S. 13—21, 38—42.

Bertelsens Sproghistorie S. 9—11, 26—27, 29—31, 34—36, 41—44, 78—80, 81—82, 92—93, 99—100, 103—07.

VI Kl. (*Juel Møller*). Rønnings Litteraturhistorie fra Rationalismen til og med J. L. Heiberg. Litteraturprøver efter Mortensens Udvalg. Statarisk læst: Kærlighed uden Strømper, St. Hans Aften Spil, En dansk Students Eventyr. Forelæst: Lægdsgaarden i Ølseby-magle, Kong Salomon og Jørgen Hattemager, En Sjæl efter Døden.

Bertelsens oldnordiske Læsebog S. 8—24 incl., 43—47.

Agerskov og Nørregaards svenske Læsebog S. 11—20, 74—77, 86—95, 149—50, 152—53.

Flere af Disciplene har holdt Foredrag.
12 Stile.

V Kl. (*Juel Møller*). Georg Christensens Litteraturhistorie forfra til og med Holberg. Litteraturprøver efter Mortensens Udvalg. Et Udvalg af Folkeviser (Olrik og Ida Falbe-Hansen). Svend Dyrings Hus. Erasmus Montanus. Jeppe paa Bjerget. Forelæst: Jacob v. Thyboe.

Bertelsens oldn. Læsebog S. 8—9 incl.

Agerskov og Nørregaards svenske Læsebog S. 5—11, 38—49, 80—85, 95—107, 110, 112—15, 142—47, 149—51, 152—53.
14 Stile. Flere af Disciplene har holdt Foredrag.

IV Kl. (*Andersen*). Til Oplæsning anvendt: Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellem-skolen III samt Agerskov og Rørdam: Dansk Læsebog for Mellemklasserne. Desuden læst af Disciplene paa Klassen: Heiberg: Syvsoverdag, Hauch: Søstrene paa Kinnekullen, Chr. Winter: Udvalgte fortællende

Digte (Dansk Lærereforeningens Udgave),
Bjørnson: Synnøve Solbakken.

Læst for Klassen: Drachmann: Prinsessen
og det halve Kongerige; S. Bauditz: Junisol;
H. Pontoppidan: Menneskenes Børn, Ørne-
flugt, Den kloge Mand. 1 Stil ugentlig, dels
Genfortællinger, dels Fristile. Svensk efter
P. Christensen: Svensk Læsebog.

Til Eksamen opgives: Heiberg: Syv-
soverdag. Clausen og Hansen: Dansk Læse-
bog III S. 105—107, 146—157, 204—213,
236—251, 264—275. Chr. Winther: Erik
og Ellen, Vaabendragerens Ed, Murad, Den
rige Frøken. Bjørnson: Synnøve Solbakken,
Kapitel 4—9 incl. P. Christensen: Svensk
Læsebog S. 56—64; 67—71; 80—87; 103
—112.

III Kl. (*Andersen*). Til Oplæsning anvendt: Clausen
og Hansen: Dansk Læsebog III. Desuden
læst af Disciplene paa Klassen: Oehlen-
schläger: Aladdin, Hostrup: En Spurv i Trane-
dans. Analyse efter O. Lange: Øvelses-
stykker til dansk Analyse. Bæk: 50 §§.
1 ugentlig Stil, dels Genfortællinger, dels
Fristile. Svensk efter P. Christensen: Svensk
Læsebog.

II Kl. (*Götzsche*). Clausen og Hansen: Dansk Læse-
bog I. Ingerslev: Dansk Sproglære for
Mellemskolen. En Stil om Ugen, Gen-
fortælling og Diktat.

I Kl. (*Helms*). Clausen og Hansen: Dansk Læsebog
I. Ingerslev: Dansk Sproglære for Mellems-
skolen. En Stil om Ugen, Diktat eller Gen-
fortælling. Læst af Disciplene paa Klassen

Værker af Heiberg, Hauch og Hertz. En Del Digte lært udenad.

Engelsk.

VII Kl. (ns) (*Juel Møller*). Bruun: Modern Engl. Plays and Dialogues. Shakespeare: Macbeth. Ad. Hansen: „Den engelske (og amerikanske) Litteraturs Historie“ benyttet. Spang-Hansens Samling af Eksamensopgaver benyttet til Stil (1 Gang ugentlig).

I de to foregaaende Aar har Klassen læst: Engl. a. America Reader S. 1—52, 67—72, 78—86, 112—30, 155—75, 210—19. Dickens Reader. Ad. Hansen: Engelske Digtere I og II. Pinero: The Magistrate. Western: English Institutions. Adolf Hansens Stiløvelser.

Til Eksamen opgives: Engelske Digtere I S. 5—16, 29—34. II 59—69. Dickens Reader S. 95—126. Pinero: The Magistrate S. 108—54. Bruun: Modern Plays S. 65—91. Shakespeare: Macbeth, Akt IV og V.

VII Kl. (ks + mn) (*Helms*). Anderssen og Eitrem: Engelske Klassikere 26—45, 71—82, 89—119. Ekstemporallæsning efter G. Borrow: The Bible in Spain. Hovedvægten er lagt paa det sproglige. Som Grundlag for Prøven opgives: Anderssen og Eitrem S. 71—82, 89—119.

VI Kl. (ns) (*Helms*). G. Bruun: The Historical Reader S. 119—49. Læssøe Müller og Ingemann Ottosen: Nyere engelsk Digtning I. Sheridan: The School for Scandal. Kursorisk gennemgaaet Digte af Coleridge, Byron,

- Shelley og Keats. Ekstemporallæsning efter O' Brien: Outwitting the Hun. En ugentlig Stil, Oversættelse eller Genfortælling. Jespersens Grammatik.
- VI Kl. (ks + mn) (*Juel Møller*). Stigaard: The Dickens Reader S. 1—80. Ekstemporallæsning efter O' Brien: Outwitting the Hun.
- V Kl. (ns) (*Helms*). Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Gymnasiet S. 29—117, 118—24, 131—39, 144—63, 176—218, 222—224, 226—228, 229—37, 238—41, 343—73. Ekstemporallæsning efter Stanley Weyman: Starvecrow Farm. En ugentlig Stil, Oversættelse eller Genfortælling. Jespersens Grammatik.
- V Kl. (m) (*Volten*). Jespersen: England and America Reader S. 1—65. Kipling: The Jungle Book: Mawgli's Brothers. Jespersen: Kortfattet engelsk Grammatik.
- IV Kl. (*Juel Møller*). Jespersen: Eng. Læsestykker S. 1—3, 4—6, 8—17, 25—42, 44—59, 62—65, 104—13, 151—59. Ekstemporalt S. 68—78. Jespersens Grammatik. 1 ugentlig Stil. Til Prøven opgives: Læsebogen Stk. 87—104, 117—124, 214—35, 329—43, 72—84, (undtagen 73).
- III Kl. (*Helms*). Bøgholm og Madsen: Engelsk Læsebog for Mellemskolen S. 25—86. Pitman's New Era Geography Reader (England and Wales) S. 5—112. En ugentlig Stil, Diktat eller Oversættelse (Fr. Nancke: Engelske Stiløvelser for Mellemskoleklasserne).
- II Kl. (*Juel Møller*). Jespersen og Sarauw: Engelsk Læsebog S. 1—54, 57—58, 61—63, 64—74, 113—21. Jespersens Grammatik. Werner:

Engelske Stiløvelser benyttet til mundtlig og skriftlig Øvelse.

I Kl. (*Volten*). Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog og Engelsk Lærebog for Mellem-skolens lavere Klasser S. 1—23. Stile (Afskrivning og Diktat).

Tysk.

VII Kl. (ns) (*Rektor*). Goethes Urfaust (ved Østergaard). Deutschland II (1909) Nr. 4, 11, 20, 22, 23, 24, 28. Kursorisk Hauff: Das Bild des Kaisers. Repetition af Eksamenspensum. Kapers Grammatik for de højere Klasser. Vibæks tyske Stiløvelser for viderekomne. En ugentlig Stil, afvekslende Genfortælling og Oversættelse.

I de to foregaaende Aar har Klassen læst: Deutschland II Nr. 6, 8, 9, 10, 12, 17, 30. Ostfelds Udvalg af Bismarcks Taler S. 22—34, 117—162. Schillers Wilhelm Tell. Heines Harzreise. Skouboes tyske Noveller. Wychgrams Litteraturgeschichte fra Gottsched (med adskillige Forbigaaelser).

Til Prøven opgives: Urfaust S. 23—41, 55—64. Wilhelm Tell III. Harzreise forfra til S. 50. Bismarcks Taler S. 145—162. Deutschland II Nr. 16. Som Grundlag for Prøven i Talefærdighed: Deutschland II Nr. 15 og 30.

VI Kl. (ns) (*Mørch*). Schiller: Glocke, Ibykus, Polykrates, Kassandra, Bürgschaft, Taucher, Toggenburg, Kampf mit dem Drachen, Gang nach dem Eisenhammer, Graf v. Habsburg, Handschuh, Alpenjäger. Maria Stuart I, III—

- IV (II og V forelæst). Deutschland II Nr. 2, 5—6, 9, 12, 14. Det sidste Stykke brugt til Taleøvelser. Wychgrams Litteraturschichte S. 51—117. Kursorisk Sudermann: Frau Sorge S. 1—227. Forelæst Lessing: Minna v. Barmhelm, Emilia Galotti og Nathan der Weise (den sidste med Forbigaaelser). Benyttet Vibæks Sproglære og Reinckes Stiløvelser f. Gymn. I og II. En Stil om Ugen (Genfort. og Overs.)
- V Kl. (ns) (*Mørch*). Deutschland II Nr. 1, 2, 4, 10—11, 13, 17, 20, 22. Nr. 1 og 22 brugt til Taleøvelser. Kursorisk Hauff: Das kalte Herz. Sudermann: Frau Sorge S. 1—129. Benyttet Vibæks Sproglære og Reinckes Stiløvelser I. En Stil om Ugen (Genfort. og Overs.)
- IV Kl. (*Gøtzsche*). Ingerslev og Vibæk: Tysk II, S. 75 Bogen ud. Kaper: Kortfattet tysk Sproglære. To Timer om Maaneden er brugt til tysk Stil.
- III Kl. (*Rektor*). Reinckes Begynderbog S. 90—113. Sammes Læsebog S. 1—49, 67—92. Kapers kortfattede Sproglære. Reinckes Stiløvelser. I Reglen en ugentlig Stil paa Klassen.
- II Kl. (*Mørch*). Ingerslev og Vibæk: Tysk for de yngste Begyndere til S. 132.

Fransk (*Mørch*).

- VII Kl. Kühn: La France et les Français S. 132—155. Glahn: Lectures variées III, IV og V. Extempore læst Lect. var. II og Stykker

af la France et les Français. Oluf Niensens Grammatik.

- VI Kl. La France et les Français S. 49—155. Glahn: Lectures variées II og III. Oluf Niensens Grammatik.
- V Kl. Nielsen og Hoffmans Begynderbog til S. 101. Oluf Niensens Grammatik: Verberne (Formlære) og de personlige Pronominer.

Historie.

- V. Kl. (*Helms*). Munch og Müller: Verdenshistorie IV. Ottosen: Nordens Historie fra 1800. P. Munch: Samfundskundskab S. 1—58, 125—166.
Til Eksamen opgives: Verdenshistorie fra 1648, Nordens Historie fra 1766 og i Samfundskundskab det læste.
- VI Kl. (*Gøtzsche*). Munch og Müller: Verdenshistorie III. Ottosen: Nordens Historie til 1800.
- V Kl. (*Gøtzsche*). Munch og Müller: Verdenshistorie I og II.
- IV Kl. (*Gøtzsche*). L. Schmidt: Lærebog II fra den franske Revolution.
- III Kl. (*Andersen*). L. Schmidt: Lærebog II S. 1—114.
- II Kl. (*Andersen*). L. Schmidt: Lærebog I S. 110 Bogen ud. Ingeborg Nielsen: Nordiske Gudesagn.
- I Kl. (*Andersen*). L. Schmidt: Lærebog I S. 1—110.

Geografi.

- VII Kl. (ks + ns) (*Johs. Ferdinand*). Tidligere (i V Kl.) har Klassen læst: Naturkundskab for Gymnasiets sproglige Linier I, S. 164—241. Til Eksamen opgives intet.

VII Kl. (mn) (*Johs. Ferdinand*). Tidligere (i V Kl.) er læst: M. Vahl: Geografi for Gymnasiet, S. 135—269.

Til Eksamen opgives: Menneskelivet, Oversigt over Europa.

VI Kl. (mn) (*Johs. Ferdinand*). Vahl og Andersen: Geografi for Gymnasiet fra S. 188.

V Kl. (ns) (*Johs. Ferdinand*). Heegaard, Vahl, Krogh: Naturkundskab I S. 169—219.

IV Kl. (*Johs. Ferdinand*). C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen: Nord-, Øst- og Mellemeuropa til Alperne.

III Kl. (*Gade*). C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen: Sydasiens, Afrika, Australien, Amerika.

II Kl. (*Gade*). C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen: Donaulandene, Sydeuropa, Asien til Sydasiens.

I Kl. (*Gade*). C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen forfra til Schweiz (incl.).

Naturhistorie. (*Johs. Ferdinand*).

VII Kl. (ks+ns). A. Krogh: Fysiologi fra S. 95. Kr. Simonsen: Biologi (med Forbigaaelser).

Til Eksamen opgives: Biologi og Fysiologi.

VII Kl. (mn). A. Krogh: Fysiologi. Kr. Simonsen: Biologi fra S. 55.

VI Kl. (ks+ns). A. Krogh: Fysiologi, S. 45—95.

VI Kl. (mn). S. Petersen: Geologi S. 81 og ud.

V Kl. (ns). A. Krogh: Fysiologi S. 1—63.

V Kl. (mn). Biologi, S. 1—54. Mikroskopiske Øvelser. P. Andersen og M. Vahl: Geologi og Geografi, S. 1—106.

- IV Kl. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemskolen: Orme, Bløddyr, Straaledyr, Mennesket.
Kr. Simonsen og V. Balslev: Botanik for Mellemskolen, Hæfte IV, Hæfte III, S. 22—40; Realklassehæftet: Lyngfamilien og græsagtige Familier.
- III Kl. Zoologi: Fiske, Leddyr.
Botanik: Hæfte III, S. 1—18. Realklassehæftet: Violfamilien, Æblefamilien. Plantebestemmelse efter H. Rasmussen og Kr. Simonsen: Lille Flora.
- II Kl. Zoologi: Fugle fra Kragen, Krybdyr, Padder.
Botanik: Hæfte II.
- I Kl. Zoologi: Pattedyr, Fugle til Kragen.
Botanik: Hæfte I.

Latin.

- VII Kl. (ks) (*Volten*). Horats: Oder I, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 20, 22, 24, 27. II, 3, 6, 8, 10, 13, 16, 20. III, 8, 9, 11, 18, 30. Carmen saeculare. Breve I, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14. Seneca (Gertz' Udvælg II, sidste Udgave) S. 1—53. 1 Time er ugentlig anvendt til Ekstemporallæsning, hovedsagelig efter Gertz: Middelalderlige Forfattere. 1 ugentlig Version. Eksamenspensumet repeteret. Litteraturhistorie i Tilslutning til Forfatterlæsningen. Madvigs Grammatik.
Til Eksamen opgives: Cæsar IV Bog. Cicero: Pro Milone 1—44. Livius XXIII, Kap. I—XI og det af Seneca læste. Ovid: Tristia I, 2, 3. III, 3. IV, 10. Horats:

- Oder I, 1, 4, 7, 8, 9, 20, 22, 24. II, 3, 8. III, 8, 9, 11. Satirer I, 9. II, 5. Breve I, 5, 6, 10.
- VII Kl. (ns) (*Jerntoft*). Gertz: Middelalderlige Forfattere: Side 11—18; 28—44; 53—60; 79—88. Eksamenspensum repeteret; Madvigs Grammatik.
- Til Eksamen opgives: Cæsar: De bello Gallico V Bog; Cicero: Talen pro lege Manilia Kap. 1—17. Gertz: Middelalderlige Forfattere Side 35—44; 53—60.
- VI Kl. (ks) (*Volten*). Cicero: Pro Sexto Roscio. Livius: XXI Kap. 1—32. Catul (Lucianus Müller) 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 34, 43, 45, 46, 49, 51, 62, 65, 76, 83, 85, 86, 87. I Oversættelse: Plautus: Den storpralende Soldat. Terents: Eunuchen. I ugentlig Version. Madvigs Grammatik.
- VI Kl. (ns) (*Volten*). Cicero: Pro lege Manilia. In Catilinam I. Livius IX Kap. 1—16. Madvigs Grammatik.
- V Kl. (ns) (*Jerntoft*). Østergaard: Latinsk Læsebog for første Gymnasieklasse S. 1—25. Cæsar: De bello Gallico II, III, IV Bog. Ovids Metamorphoser: Phaethon: Vers 1—387.
- IV Kl. (*Rektor*). Kr. Mikkelsens Læsebog S. 1—37. Til Eksamen opgives S. 22—37.

Græsk (*Volten*).

- VII Kl. Platon: Apologien og Kriton. Lukian: Gude-samtalerne (Gertz' Udvalg). Petersen og Hude: Græsk Anthologi: Kallinos, Archilochos, Tyrtaios, Mimnermos, Solon 1, 2, 4, Xenophanes, Theognis 1, 2, 3, 4, 5, Sappho

2., Anakreon 1, 2, 3, Anakreont. Digte 1, 7, 10, Aristofanes: Skyerne. I Oversættelse: Sophokles: Aias, Aischylos: Agamemnon. Skrifter af Plutarch og Lukian. Fr. Poulsens Kunsthistorie. Sechers Mythologi. Litteraturhistorie i Tilslutning til Forfatterlæsningen. Eksamenspensumet er repeteret.

Til Eksamen opgives: Xenophon (Hude) S, 1—30. Herodot (Levy) S. 10—35. Platon: Apologien. Homer: Odysseen 9 og 10. Petersen og Hude: Græsk Anthologi: Archilochos, Tyrtaios, Mimnermos, Solon 1, 2, 4, Theognis 1, 2, 3, Sappho 2, Anakreon 1, 2, 3, Anakreont. Digte 1, 7, 10, Udvalget af Aristofanes' Skyer.

- VI Kl. Xenophon (Hude) S. 32—40. Herodot (Levy) S. 104—159. Homers Odysse 2, 3, 6, 7, 11 (undtagen Vers 225—330). I Oversættelse er læst forskellige Sange af Iliaden og Odysseen. Fr. Poulsens Kunsthistorie.

Oldtidskundskab (Gøtzsche).

- VII Kl. (ns+mn). Platon: Sokrates' Forsvarstale, Faidon (ovs. Gertz). Cicero: Talen for Sex. Roscius. Kunsthistorie efter Sechers Lærebog med Illustrationer hos Luckenbach.

Til Eksamen opgives: Odysseen i Østergaards Udvalg VI, VII, IX og XXI. Sofokles: Kong Oidipus (ovs. Th. Lange). Herodots 1ste Bog (ovs. Thomsen). Platon: Apologien.

- VI Kl. (ns+mn). Sofokles: Antigone (ovs. Thor Lange). Aischylos: Perserne (ovs. Dorph). Sechers Kunsthistorie med Luckenbachs Billeder.

V Kl. (ns+mn). Iliaden I, III, VI og IX. Bierings Mytologi.

Matematik og Regning.

VII Kl. (ks+ns) (*Steffensen*). Geometri: J. Petersens Geometri Kap. 4, 5, 6 og Tillæg 1. Aritmetik: J. Petersens Aritmetik Kap. 5, 6, 7 og 8. Repetition af vigtigere Afsnit i det hele Pensum.

Til Prøven opgives efter Anordningen af $\frac{1}{12}$ 1906: Geometri: 1., 2. og 5. Stykke, Aritmetik: 1., 2., 6. og 8. Stykke.

VII Kl. (mn) (*Steffensen*). Jul. Petersen: Tillæg i Aritmetik og Algebra, samt Stereometrien. Hele det læste Pensum er repeteret.

Til Prøven opgives efter Anordningen af $\frac{1}{12}$ 1906: Aritmetik og Algebra: Stykkerne 1, 2, 10, 12 og 13; hele Trigonometrien, hele Stereometrien og af analytisk Plan-geometri: Ret Linie og Cirkel.

VI Kl. (ks+ns) (*Steffensen*). Geometri: J. Petersens Geometri Kap. 4, 5 og 6; Aritmetik: J. Petersens Aritmetik Kap. 5, 6, 7 og 8. Repeteret det læste Pensum.

VI Kl. (mn) (*Steffensen*). J. Petersens Trigonometri, analytisk Plangeometri og Differential- og Integralregning indtil Integralregningen. Repeteret det læste Pensum.

V Kl. (ns) (*Steffensen*). J. Petersens Geometri 1 og 2. J. Petersens Aritmetik Kap. 1 og 2 samt af Kap. 3 §§ 11—27. Repeteret det læste Pensum.

V Kl. (mn) (*Steffensen*). Jul. Petersens Lærebøger i Geometri og Aritmetik. Det læste Pensum repeteret.

- IV Kl. (*Borelli Møller*). Jul. Petersen: Aritmetik for Mellemskolen, Bogen ud fra Potens. Jul. Petersen: Geometri for Mellemskolen, Bogen ud fra „Geometriske Steder“. Pedersen og Røtting: Mellemskolens Regnebog II, Bogen ud fra Side 79.
- III Kl. (*Hammershaimb*). Jul. Petersens Aritmetik til 8. Kapitel. Pedersen og Røtting: Mellemskolens Regnebog II til S. 50.
- II Kl. (*Steffensen*). Pedersen og Røtting: Regnebog I S. 97 og ud; Repetition af hele Bogen. Pihl og Rasmussen: Geometriske Øvelser I. Jul. Petersen: Geometri til Kap. 7.
- I Kl. (*Borelli Møller*). Friis- Petersen og Jessen: Mellemskolens ny Regnebog I.

Naturlære.

- VII Kl. (ks + ns) (*Hammershaimb*). P. Heegaards Astro-
nomi for Gymnasiets sproglige Linier. Sun-
dorph: Varmelære og Elektricitetslære for
Realklassen. Ingen Prøve.
- VII Kl. (mn) (*Borelli Møller*). Mekanisk Fysik, Bogen
ud, fra Bevægelseslæren. Barmvater: Astro-
nomi.

Til Eksamen opgives: Ligevægt af faste Legemer, Arbejde, Maskiner, Energi, Masse, Bevægelsesmængde, kinetisk Energi, krumlinede Bevægelser, svingende Bevægelser og den alm. Tiltrækning. Varmelære: Hele Bogen. Lyslære: Spejle, Linser og optiske Instrumenter. Elektricitetslære: Første Afsnit samt Magnetisme og Elektrostatik, Jævnstrøm og Elektrolyse. Astronomi: Himmelmuglen og Planetsystemet. Desuden følgende Øvelser: Vægtfylde af faste Stoffer og Vædske,

Luftens Vægtfylde, Varmefylde, Smeltevarme, Udvidelseskoefficienter, Fordampningsvarme, Horisontalintensitet, Youles Lov, Termoelektricitet, Faradays Love, Linser, Lysmaaling, Spektralanalyse, Lydens Hastighed, Indtegning af Planetbane paa Stjernekortet.

Kemi (*Hammershaimb*). Jul. Petersens Kemi for Gymnasiet. Til Prøven opgives: S. 5—46 (til Kvælstof), 59—89 (Kulstof til Metallerne), Natrium, Calcium, Bly, Aluminium, Jern.

VI Kl. (ks + ns) (*Hammershaimb*) Heegaards Astro-nomi for Gymnasiets sproglige Linier.

VI Kl. (mn) (*Borelli Møller*). Sundorphs Lærebog i Elektricitet for Gymnasiet. Barmvater: Lærebog i Optik for Gymn.

Kemi (*Hammershaimb*). Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet S. 87—131.

V Kl. (mn) (*Borelli Møller*). Jul. Petersen og Forchhammer: Mekanisk Fysik til Bevægelseslæren. Sundorph: Varmelære.

Kemi (*Hammershaimb*). Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet forfra til S. 82.

IV Kl. (*Hammershaimb*). Sundorphs Fysik for Mellem-skolen II. Jul. Petersens Kemi for Mellem-skolen: Baser, Syrer, Salte, Bogen ud.

III Kl. (*Hammershaimb*). Sundorphs Lærebog i Fysik for Mellem-skolen I, Elektricitet. Jul. Petersens Kemi for Mellem-skolen fra Baser til Sukkerstoffer.

II Kl. (*Hammershaimb*). Rasmussen og Simonsen: Fysik for Mellem-skolen I, forfra til Elektricitet. Jul. Petersens Kemi for Mellem-skolen til Baser.

Skrivning (*Gøtzsche*).

- III Kl. Afskrift efter Lærerens Diktat eller Forskrift paa Klassetavlen.
- II Kl. Larsens Skrivehæfter 8—9.
- I Kl. Larsens Skrivehæfter 5—6.

Tegning (*Essendrop*).

- III Kl. Omtr. Halvdelen af Klassen har tegnet efter Gibs- og Kalipastafigurer. Naar Vejret tillod det, har enkelte tegnet i det frie efter Naturen. De mindre fremskredne har tegnet efter forskellige Brugsgenstande. Kun Enkeltmandsundervisning.
- II Kl. Der er tegnet efter Klodser og Brugsgenstande, f. Eks. Kander, Fade og Krukker. Senere udstoppede Dyr og Fugle. De mest fremmelige har tegnet Gibsfigurer. Fortrinsvis Enkeltmandsundervisning.
- I Kl. I den første Halvdel af Skoleaaret er Tegneinspektør Andersens Vægtavler anvendte. Senere er der tegnet lette fritstående Ting. Saa godt som Klasseundervisning hele Tiden.

Sang og Musik (*Gade*).

Med Undtagelse af IV Kl. har hver Klasse haft 2 ugentlige Timer i Sang (herunder Træffe-, Takt- og Tonedannelsesøvelser). Der er i Aarets Løb foruden enstemmige Sange indøvet forskellige Værker for blandet Kor. Enkelte Elever i de øverste Klasser har været fritagne for Sangundervisning. 37 Disciple har faaet Musikundervisning: 33 i Piano, 4 i Violin.

Sløjd (*Johs. Ferdinand og Steffensen*).

I I, II og III Kl. er Arbejderne udført efter Tegning eller Model ved Klasseundervisning. I Sommerhalvaaret anvendes Timerne til Arbejde i

Skolehaven (*Johs. Ferdinand*).

I Skolehaven, hvor der i Foraaret 1922 er 55 Disciple, som har Jord til Dyrkning i Fritiden, arbejder III og II Klasse to Timer og I Klasse 3 Timer ugentlig fra 1ste April til 1ste November. Arbejdet bestaar dels i Renholdelse af Haven, dels i Dyrkning af nogle af de almindeligste Køkkenurter og etaarige Prydplanter, saaledes at hver Discipel har sit Bed (Klasseundervisning.) Hver af Klasserne dyrker et bestemt Antal Plantearter, som tildels passer til vedkommende Klasses Pensum i Botanik.

Gymnastik og Sport (*Jerntoft*).

Gymnastiktimerne har som sædvanlig i Tiden fra Midten af Oktober indtil Midten af April været anvendte til Øvelser i Gymnastiksalen, den øvrige Del af Aaret til Øvelser dels paa Sportspladsen — Fodbold og Cricket — dels til Svømning; med de øverste Klasser er øvet Salonriffelskydning i Gymnastiksalen.

Præmier for Gymnastik eller Idræt er tildelte: P. Brenøe, M. Cruse, L. I. Hansen, A. Linde, A. Olsen, C. A. Olesen, alle af VII Klasse.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar var alle Disciple Svømmere, $\frac{2}{3}$ Frisvømmere.

Følgende Sportskampe har været afholdt i Aarets Løb:

1) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 25. September 1921 med et Hold fra Østersøgades Gymnasium: Østersøgade 1 Maal, Herlufsholm 0.

2) Fodboldkamp paa Herlufsholm den 2. Oktober 1921 med Næstved Idrætsklub: Herlufsholm 3 Maal, Næstved 1.

3) Fodboldkamp i Haslev med Haslev Gymnasium den 9. Oktober 1921: Haslev 1 Maal, Herlufsholm 0.

4) Fodboldkamp paa Herlufsholm med Nykøbing Falsters Gymnasium den 30te Oktober 1921: Herlufsholm 4 Maal, Nykøbing 0.

5) Fodboldkamp paa Herlufsholm med Næstved Idrætsklub den 6te November 1921: Herlufsholm 2 Maal, Næstved 0.

6) Fodboldkamp paa Herlufsholm med et Hold gamle Herloviaanere den 19de Marts 1922: De gamle Herloviaanere 3 Maal, Disciplene 2.

7) Fodboldkamp i Sorø med Sorø Akademi den 26de Marts: Herlufsholm 4 Maal, Sorø 1.

8) Fodboldkamp paa Herlufsholm med et Hold fra Birkerød Kostskole d. 30te April 1922. Herlufsholm sejrede med 4 Maal mod 2 og vandt derved en af Birkerød Kostskoles Samfund for Rungsted, Sorø, Birkerød og Herlufsholm Skoler udsat Vandrepokal.

Andre Meddelelser.

Jørgen Hammershaimb, hvis Død — som meddelt paa S. 7 — indtraf $\frac{2}{5}$ .1922, var født paa Færøerne $\frac{8}{1}$ 1859 som Søn af den højtansete Folkemindeforsker og Sprogmand V. U. Hammershaimb, død som Præst i Lyderslev. Efter at være blevet Student fra Metropolitanskolen 1877 og cand. phil. 1878 kom Hammershaimb tidlig ind paa Lærervirksomhed ved private Skoler i København, og i November 1888 knyttedes han til Herlufsholm. Ved *Skebys* Afgang 1898 blev han Økonomiinspektør, 1908 udnævntes han til Overlærer.

I næsten 34 Aar har Hammershaimb saaledes haft sit Hjem paa denne Skole. Det Tidsrum, i hvilket *Albert Leth* virkede her, var netop ogsaa 34 Aar; og ikke blot i denne udvortes Henseende paatvinger sig en Sammenligning mellem disse to Mænd. For dem begge laa Tyngdepunktet mere i Opdragergerningen end i Undervisningen; som det vidnedes om Leth, gælder det ogsaa for Hammershaimb, at utallige Disciple fra de mange Aargange føler sig i personlig Gæld til ham. Begge var lige rige paa Impulser og lige faste i Troen paa Rigtigheden af det, de havde været med til at skabe. Begge kendte hver en Krog ude og inde og

vaagede med utrættelig Paapasselighed over alle de mange Led i Skolens Maskineri, der faldt ind under deres Inspektørvirksomhed. Da Leth havde taget sin Afsked, følte han sig næppe nogensinde glad i sit Otium; heller ikke Hammershaimb havde kunnet undvære sin Skole, og mange har følt det lykkelige i, at venlige Magter tog ham bort midt i hans Gerning, bogstavelig til den sidste Stund arbejdende med Op-gaver, som han syntes maatte løses, inden han gav tabt.

Udgiveren af dette Aarsskrift, der personlig skylder Hammershaimb stor Tak for hans redebonne og utrættelige Hjælp ved Indførelsen i de mange nye Forhold hernede, har arbejdet for kort sammen med ham til at turde give en sammenfattende Karakteristik af hans Væsen og Virke. Men i Herlufsholm Kirke ved hans Jordefærd d. 6. Maj blev der talt af to Mænd, der hver for sig kendte ham nøje, den ene hans Discipel, den anden hans Medarbejder i Ungdomsaarene; de har begge fulgt Opfordringen til at nedskrive deres Ord, som gengives her, og som tilsammen vil bevare Billedet af den afdøde.

Sognepræst *Hee Andersen*:

Der kræves af Husholdere, at man
maa findes tro. 1. Kor. 4. 2.

I dette Ord giver Apostelen Paulus Synspunktet for hele sin Gerning, som han selv betragter den. Og tillige giver han os det rette Synspunkt for al menneskelig Gerning. Vi er Husholdere over betroet Gods. Vore Evner og Kræfter, vore Midler og vort Arbejde, er os givet til at virke med og faa det bedst mulige ud af. Og først og fremmest har Gud betroet os sit Naadestilbud, hvormed han kalder os til at være hans Børn.

Det er da den vise og rigtige Maade at betragte vort Liv paa, som en Husholdning. Det er derefter, det skal bedømmes, baade naar vi selv gør Regnskabet

op for, hvad der er kommet ud af vort Liv, og naar Gud engang skal holde Dom over os.

Nu tænker jeg netop, det er dette, der i en særlig Grad træder frem for os, naar vi prøver at samle Billedet af vor afdøde Inspektør. Om det netop er det Udtryk, der vilde falde hver af os ind, ved jeg ikke; men noget i den Retning vil sikkert gøre sig gældende i vort Indtryk af ham. Han var en tro Husholder. En Mand, der gjorde sin Pligt til det yderste, og som ikke kendte til Forsømmelse eller Ligegyldighed. Ingen Opgave var for stor til, at han ikke vilde give sig i Kast med den, naar han saa, det var hans Pligt, og ingen Opgave var for lille til at blive behandlet med Omhu og Nøjagtighed. At gøre sin Pligt var ikke noget surt og tungt for ham; han gjorde den med Glæde, det var hans Livs Indhold at fylde sin Plads og gøre sin Pligt.

Saaledes har han i al Stilhed faaet Lov at vise de unge, han her kom i Berøring med, et sjældent smukt Forbillede i Pligttroskab og Glæde i sin Gerning, som sikkert har baaret Frugt hos mange.

Hans Gerning her ved Skolen var jo netop i en særlig Forstand at være Husholder. Han elskede dette Sted med alt, hvad dertil hører, Bygninger og Træer saavel som Mennesker. Den, der engang har prøvet at blive vist om paa Herlufsholm af Hammershaimb, vil bevare et stærkt Indtryk af, hvordan han næsten kælede for hver enkelt Ting, som hørte til dette elskede Sted, og hvordan det altsammen for ham havde sin Plads i Helheden. Det fortælles — og det lyder ikke usandsynligt — at han græd, da det store Valnøddetræ uden for Kirken blæste om i en Storm i Vinter. Det var for ham et Stykke af Herlufsholm, der forsvandt.

I alle de praktiske Opgaver, han havde med at gøre her, kom den samme Omhu og Kærlighed frem. Han havde Orden paa alting, han kendte ikke til Lige-gyldighed selv for det mindste, der angik Skolen. Derfor var han saa skattet af de Funktionærer, der stod i Forbindelse med ham i alle disse praktiske Ting, fordi han baade havde Føling med alt, hvad der skete, og tillige kunde glæde sig ved at sætte andre i Arbejde og se dem løse Opgaverne paa deres Maade.

Hans Forhold til Disciplene var præget af Trofasthed, og derfor fremkaldte han Tillid. Naar en ny Discipel var kommet sig af den første Forskrækkelse over et barskt Ord i Anledning af en eller anden lille Forseelse, opdagede han snart, at Hammershaimb var god at gaa til med alle Slags Vanskeligheder, baade dem, der angik Skolen, og dem, der var af mere privat Natur. Det samme opdagede Disciplenes Forældre, og der byggedes et Tillidsforhold op, som var af stor Betydning for Samarbejdet mellem Hjem og Skole.

Jeg har ikke Forudsætninger for at bedømme, om han som Faglærer sad inde med store naturlige Gaver; jeg er nærmest tilbøjelig til at tro, at han maaske ikke gjorde det. Men hans Flid og Grundighed bragte alligevel smukke Resultater. Jeg husker fra min egen Skoletid særdeles tydeligt, hvor han kunde slide med dem, der havde svært ved at fatte Matematikens Hemmeligheder, og blive ved at forklare en Ting, indtil den virkelig var forstået. Det var hans Troskab i Arbejdet, der bar Sejren hjem.

løvrigt var hans Indflydelse ikke begrænset til Herlufsholm. Der er en anden Kreds, som føler Tabet dybt nu ved hans Bortgang, — en Kreds, der geografisk ligger Herlufsholm saa nær, men i andre Henseender ofte har staaet Skolen mærkelig fjernt. Jeg tænker paa Herlufsholm Sogn. Det var vel væsentlig gennem sit Arbejde i Sogneraad og Skolekommission, at han kom i et Forhold dertil, som man maaske aldrig har set Mage til mellem en Herlufsholmsmand og dette Sogn. Han tog disse Arbejder op med den samme Pligttroskab som Arbejdet ved Skolen. Han interesserede sig for alle Spørgsmaal og var altid rede, hvor han kunde være til Hjælp med sine Kundskaber og sin Uddannelse. Han vandt sig Venner her blandt Folk af meget forskellige Afskygninger, og Hammershaimbs Ord havde en ganske enestaaende Vægt i Herlufsholm Sogn. Endnu i de sidste Aar skete det ikke sjældent, at nogen af hans gamle Venner fra den Tid kom og søgt Raad hos ham, og de gik ikke forgæves.

Saa maa jeg ogsaa her have Lov at nævne, hvordan der kom en ny Præst hertil og Hammershaimb stillede sin Viden om Sognet til hans Tjeneste

og blev den bedste Vejleder, man kunde ønske sig, til at komme fra den rigtige Side ind i alle de brogede Forhold.

Og naar vi saa sad og talte sammen om Sognet og Arbejdet i det, skete det enkelte Gange, at han lukkede op for noget af det, han ellers ikke holdt af at lade andre se ind i, nemlig hans Gudsforhold. Han var jo en udpræget aandelig Eneboernatur. Det faldt ham svært at dele noget med andre paa det Omraade, og det var sikkert meget betegnende, at han her i Kirken med Flid udsøgte den allermindst synlige Plads, han kunde finde. Men jeg fik ved disse sjældne Lejligheder Lov til at se ind i en Sjæl, der var grebet af Evangeliets store Krav. Han indskærpede mig at fremstille Kravet i hele dets Styrke, saa maa vi siden se, hvordan der gaar med at opfylde det. Og saaledes var hans Hjertes Længsel og Attraa at være tro mod hans Herres Kald indtil det yderste.

Der er et Ord, som vi Mennesker vist ikke har Lov at bruge om hinanden, men bør overlade til Guds Bedømmelse af Menneskenes Liv. Det er Ordet fra Lignelsen: „Vel, du gode og tro Tjener, du var tro over lidet. . .“ Alligevel, der er noget i det Ord, som jeg maa tænke paa i Forbindelse med Hammershaimb, fordi hans Troskab var saa stor i alle de smaa Ting her paa Jorden. Og lad os da, naar vi tænker derpaa, bede Gud om at gøre ogsaa os trofaste mod hans Kald og mod de Opgaver, han giver os her i Livet, saa han engang paa den store Dag maa kalde os ind til vor Herres Glæde.

Provst *Johs. Nordentoft*:

Det er snart 30 Aar siden, at jeg kom i Skole paa Herlufsholm. Ikke som Elev, men som Lærer. Lærere skal jo ogsaa gaa i Skole, især da unge Lærere. Men den, vi gik i Skole hos, og som vi i Dag vil takke for hans Undervisning og Opdragelse, det var Hammershaimb.

Det var Kampaar dengang; og vi unge Lærere kastede os ind i Kampen med Liv og Lyst. Den gjaldt „Lystringen“, de store Disciples Tyranniseren af de

smaa — den, der var slem for de smaa, men værre for de store, mere forgrovende. Kamp for at tage Opdragelsen og Førerskabet fra dem og lægge den over paa Lærerne, hvor den efter Sagens Natur skulde og maatte være. — Ogsaa Kamp imod gamle, mosgroede Institutioner, som vel engang havde haft deres Ret, men hvis Tid var forbi. Det var i de Aar, den tvungne Kirkegang og Disciplenes Beden Bordbøn — Remsen Bordbøn — efter Tur, blev afskaffet. — Der maa jo (om man ikke vil misforstaa Udtrykket) engang imellem slaas nogle Ruder ud paa et Sted som Herlufsholm. Men de skal slaas ud af Lærerne, ikke af Drengene. Og de skal netop slaas *ud*, ikke *ind*. Det skal gøres indefra, af dem, der har den Ret, som Kærligheden til Herlufsholm og som Tjenersindet giver. Og en stor Lykke er det, naar det kunde ske, som det skete dengang, at Forstander og Rektor ser med venlig Forstaaelse og Samhu derpaa.

Under denne Kamp var Hammershaimb vor kloge og omsorgsfulde Raadgiver, vor kyndige Læremester i Opdragelsens Kunst.

Hvad var det saa, han lærte os?

Han lærte os først og fremmest dette, at Vejen til at vinde Disciplenes Tillid og Hengivenhed — Forudsætningen for al Opdragelse — den gik *om ad Hjemmene*. Han lærte os Nødvendigheden af og Glæden ved at staa i stadig Brevveksling med dem, hvis Børn man havde paa sin Sovesal, og af at besøge dem i Ferierne. Hvorfor det? Fordi det var umuligt for en Dreng at være mut og tillukket, endsige da opsætsig, mod den, der var Fars og Mors Ven. Selv om det kunde tænkes under andre Forhold, saa kan det ikke paa en Kostskole. Til dens Lyssider hører jo nemlig dette, at Længselen efter Hjemmet og Kærligheden til Far og Mor vokser saa godt dér — efter den Lov, der hedder, at „Frastand, Længsel, Savnet af vort Eje — er Kærlighedens hemmelige Veje“.

Det var denne Omvej om ad Hjemmene, Hammershaimb lærte os, og den viste sig atter og atter at være den korteste og den mest farbare Vej til at faa Drengene personligt og hjærteligt i Tale. Og at være en Lykke baade for de Forældre, der med bange Hjærter

havde overgivet deres Dreng til Herlufsholm, men som nu blev tillidsfulde og trygge, og for den Lærer, hvis Gerning fik rigere Indhold og fastere Grund under Fødderne.

Og saa lærte Hammershaimb os, at vi Lærere var til *for Drengenes Skyld* — som hele Herlufsholm og alt hvad Herlufsholm er og ejer. Ikke saaledes at forstaa, at *de* skulde være „Herskabet“, men saaledes, at Herlufsholms Opgave og Maal og Eksistensret ene og alene var og er dette, at der dér opdrages gode og dygtige Mennesker. Et forunderlig offervilligt Sind var der hos Hammershaimb: Tid, Tanker, Privatliv, Dagligstue — alt var Elevernes. Men aldrig samlede han om sig selv, med skinsyg Udelukkelse af os andre, tværtimod, han drog os ind i et fælles Arbejde og vilde gerne lære fra sig. Pædagog var han af Guds Naade, fordi han var en Psykolog af Rang, med en sjælden Evne til at forstaa og til at vinde Tillid og Fortrolighed, ikke blot hos de lyse og aabne Naturer, men ogsaa hos de vanskelige, de sære. Den første Gang jeg som ung Lærer var paa Gaunø for at hilse paa Skolens Forstander — hvis Tanker sikkert er hos os i Dag — udtalte han sig med stor Anerkendelse om Hammershaimb og sagde bl. a. til mig: „Han har en Nøgle, hvormed han lukker Drengene op.“ Og dette var sandt. Derfor blev han ogsaa en Sjælesørger og Skriftefader for dem, der paa en eller anden Maade var i Nød. Nu da han er gaaet bort, kan jeg vist godt, uden at gøre Uret, her fortælle, hvad han — der ellers sjældent talte om sig selv — engang for mange Aar siden fortalte mig. Det hændte en Nat paa Sovesalen, at en lille Dreng, hvis Mor fornylig var død, laa og græd. Da Hammershaimb saa skulde prøve paa at trøste ham, blev han klar over, at det, som Drengen savnede mest, var den Aftenbøn, hans Mor altid havde bedt med ham derhjemme. Saa maatte hans Lærer, der dengang *ikke* bad selv, til at gøre det — og bad Fadervor med ham og mærkede til sin egen Undren, at Ordene ikke var tomme, men at han selv fik noget fra Gud, der fik blivende Betydning for ham. — Og det var ikke blot de smaa, han saaledes tog sig af paa den nænsomste, kærligste Maade,

næsten med en Mors Ømhed; men ogsaa for de store, der stred den Strid for *Renhed*, som er saa afgørende for Karakterens Udvikling og for hele Fremtidens Liv, — den Strid, hvorunder de ædleste og bedste tit lider saa saare, mens de grove Naturer jo ikke anfægtes synderligt deraf — ogsaa for dem, der stred denne gode Strid, var Hammershaimb den fintmærkende, kloge og kærlige Raadgiver og Medstrider.

Men ikke blot Skolens Elever, ogsaa de, der var i dens Tjeneste, kendte og værdsatte hans venlige Omsorg, hans varme Interesse for hver enkelt af dem. Som Økonomiinspektør var han sine Underordnede en god Mand; *de sørger ikke mindst i Dag*. „Han regnede dem for sine Venner og opdrog dem derved til at blive det,“ er der sagt om ham af een, der kendte ham og hans Gærning nøje.

— Nu maa ingen af det, der før blev sagt om hans moderlige Omhu for de smaa, faa det Indtryk, at han var en blød og væsentlig følelsesbestemt Natur. Han var *en Mand*, om nogen var det, en helstøbt, viljestærk og karakterfast Personlighed. Der var „Fjæld“ i ham; noget, der var i Slægt med de fjerne Klippeøer, hvor han havde set Dagens Lys og levet sin Barndom. Men hans stærke Vilje var ikke mindst vendt mod ham selv. Et af hans Kendemærker var en *Selvbeherskelse*, som de, der forstod ham, vidste var en Nødvendighed for ham. I Virkeligheden var han en lidenskabelig Natur, som *maatte* gaa sagte og tale sagte for at beholde Tøjlerne i sin Haand, Herredømmet over sig selv. — Han var en *retfærdig* Mand med et flammende Had til alt uretfærdigt, til alt uægte Væsen, alt halvt og overfladisk. Han var en *trofast* Mand, hvis Ord var til at lide paa, og hvis Ord derfor havde Vægt. Havde det ikke blot her paa Skolen, men ogsaa ude i Herlufsholms Sogn. I en Aarrække sad han i Sogneraadet og vandt sig ogsaa der og derigennem Venner, som nu sørger oprigtigt. — Der bliver jo let noget indelukket over et Sted som dette. Hammershaimb var den aabne Dør ud imod Sognets Befolkning og kunde lære Disciplene — hvad de har svært godt af at lære — at der er andre Mennesker end dem i Uniform med blanke Knapper.

— Men var han en *Mand* med alle en Mands Fortrin, saa havde han ogsaa en Mands typiske Fejl. Og hvorfor skulde vi ikke tale om dem? I Guds Hus skal der dog fremfor alt tales Sandhed. Og Hammershaimb selv vilde saavist ikke synes om, at der blev malet et Glansbillede af ham, et Billede, hvori der slet ingen Skygger var. Hvad var saa Skyggerne? Ikke, at han nogensinde søgte egen Ære eller Fordel. I saa Henseende var han ganske uselvvisk, uden Plet og Lyde. Men sin egen *Vilje* — den vilde han gerne have frem og kunde have svært nok ved at bøje den sammen med andres Vilje og Ønske, som ogsaa havde *sin* Ret. Jeg talte i Gaar med den Mand, der var denne Skoles forrige Styrer og Leder. Vi talte som to Venner taler sammen om en tredie, talte om det stejle i Hammershaimbs Natur og om dens Kanter. I denne Forbindelse sagde vor gamle Rektor: „Ja, faa kendte dem vel bedre end jeg; men han var mig alligevel en trofast Ven og en god Medarbejder.“ Jeg spurgte, om jeg maatte sige dette i Herlufsholms Kirke i Dag og fik Lov dertil.

— Underligt har det været for os, som engang tjente Herluf Trolle og Birgitte Gjø under Hammershaimbs Førerskab i en Kamp, som vi vil have Ret til at kalde en Kamp for *Frigørelse* — underligt har det været for os at se en yngre Slægt opfatte ham som Repræsentant for en stejl og utilgængelig Konservatisme. Underligt har det vel ikke mindst været for ham selv, og sikkert har det ogsaa været ham en Fristelse til den Bitterhed, som ingen Ret har hverken overfor Gud eller overfor Mennesker.

Og nu er det jo rigtigt nok, at med nye Tider kommer der nye Tanker. Men ingen maa sige, at Hammershaimb har svigtet. Han stod til det sidste, hvor han altid havde staaet. Selv om hans særlige Gærning førte med sig, at det nu var ham, der skulde passe paa Ruderne — hans Grundsyn paa Herlufsholm, og paa Opdragelsens Maal og Veje, var ganske det samme som dengang, han stod i sin Ungdoms og sin Manddoms friske Kraft. Men det er jo før hændt i Historien, at den Gironde, der var yderste venstre Fløj i den grundlovgivende Forsamling, endda faa

Aar efter var bleven Højre i Nationalkonventet. Eller — for at blive paa dansk Grund: den Carl Ploug, der i sin Ungdom var Liberalismens fejrede Fører, maatte i en senere Alder finde sig i atter og atter at blive fremstillet som en, der slet ikke forstod, hvad Frihed var. Men saa vender han sig imod sine Modstandere og svarer dem hvast:

„Ja, Sandhed det er, at jeg ældet nu staar midt i Ungskov og Krat; men, indtil min Stamme er fældet, at *løves* maa være tilladt.“

Hammershaimb kunde gøre disse sidste Ord til sine: „indtil min Stamme er fældet, at *løves* maa være tilladt“ — han, den dødssyge Mand, der til det sidste arbejdede paa at lægge alt til Rette for den nye Oldfrue og den nye Økonom, til det sidste vilde tjene og gavne det højtelskede Herlufsholm.

— Men hvor er vi Mennesker dog alle *Brøker* — selv de mest helstøbte iblandt os! Hvor er det svært for os at faa dem *spændt sammen*, de modsatte Dyder, de tilsyneladende saa uforligelige: Sagtmodigheden og Viljestyrken, Ydmygheden og Mandigheden. Ikke blot at finde en *via media* imellem dem — det giver kun en spidsborgerlig og fladbundet Levemoral — men at faa dem sammensmeltede i en højere Eenhed. Kun en eneste har evnet og magtet dette, *Jesus Kristus*, han, der er sagtmodig og ydmyg af Hjertet, og som dog — nej, som netop *derfor* — kan sige det om sig selv, at han er Verdens Lys, ja, at den, der har set ham, har set Gud; Ord, som er Vanvidstale, hvis de ikke er Sandhed til Salighed. — — Om ham skriver Paulus til Timotheus, at „*han gav sig selv*“. Her er Kildespringet til alt Liv og al Lykke i Tid og Evighed; men her er ogsaa *Forbilledet* for det Menneskeliv, som skal lykkes og bære Frugt.

Og nu skal vi jo være varsomme med at bruge de store og hellige Ord, der er talte om vor Herre og Frelser, om et syndigt Menneske. Men alligevel — Solens Glans straalere jo ikke blot fra Himmelsbuen, men kan ogsaa funkle i en Dugdraabe paa et Græsstraa. Og

derfor tør vi ogsaa nok sige det om den Mand, ved hvis Kiste vi nu er samlede: „Han gav sig selv.“ Helt og fuldt gav han sig selv til Herlufsholm og til den Gærning, der var hans i de mange Aar. Og den, som gør *det*, hans Liv bliver ikke spildt, hans Gærning ikke uden Frugt. Herlufsholms Historie har mere end eet Blad, som bærer Vidnesbyrd derom. *Melchior, Leth, Hammershaimb* — med deres Fejl og Fortrin — deres Navne vil huskes, saalænge Herlufsholm staar. Give saa Gud, at der paa Herlufsholm altid maa være baade Lærere og Disciple, for hvem det er Livets Maal og Livets Lykke: *at give sig selv*. Og som forstaar, at naar alt kommer til alt, er der kun een eneste, der kan lære os dette: Jesus Kristus, ham, der paa een Gang var Lammet, det ydmyge og sagtmodige, og samtidig Løven af Juda Stamme, ham, den korsfæstede og igenopstandne Frelser, som gav sig selv for vor Skyld.

En Maaned forud havde øverste Klasses Disciple baaret en anden Kiste ud af Herlufsholm Kirke: Natten til den 30. Marts afgik Oldfruen, Frøken *Anna Andersen*, ved en pludselig Død. For kun 4 Aar siden kom Frøken Andersen hertil; men hendes store Flid og Dygtighed i sin Gærning, hendes paa een Gang muntre og moderlige Omhu for Disciplene, for hvem hendes gæstfri Stuer altid stod aabne, hendes levende Personlighed, der virkede saa frisk i hendes mange Venners Kreds, gjorde os hende i den korte Tid saa dyrebar, at hendes Bortgang følte saare smerteligt. Hun vil mindes iblandt os i Kærlighed og Taknemlighed.

Den 16. Maj kom Efterretningen om et tredie Dødsfald, der maatte berøre Herlufsholm stærkt: Overlærer

Julius Petersen var i sit Hjem i Hellerup bukket under for en Hjertesvaghed, af hvilken han allerede led under sine sidste Aars Virksomhed her. Da han for to Aar siden opgav sin Gerning iblandt os, tog Skolen og en Kreds af gamle Disciple, der havde indfundet sig, ved Slutningsmødet før Sommerferien en højtidelig Afsked med ham, hvorom der er berettet i forrige Aars Program. Naar Herlovianere besøger Herlufsholms Kirkegaard, vil de standse ved Petersens Grav med Ærefrygt: den Mand, der hviler der, var en særpræget Personlighed, en Mand af det store Format, lige betydelig som Lærer og som Menneske. Ære være hans Minde!

---

^{1/2}; fratraadte den hidtilværende Forpagter og Økonom *P. Hoff* sin Stilling, der derefter overtoges af Inspektør paa Vennerslund, Hr. *S. H. Sørensen*.

Det 1909 oprettede militære Korps har i Aarets Løb fortsat sine Øvelser under *Erik Henningsen* som Chef. En større Korpstur gik til Mogenstrup.

Skolens Timeplan lægges under Hensyn til, at *Konfirmationen* normalt foregaar i IV Klasse. Med mindre særlige Grunde skulde foreligge, henstilles det derfor til Hjemmene at indrette sig herefter, da det for Konfirmander i III Kl. betyder et ikke uvæsentligt Tab af 4 ugentlige Timer.

Følgende har i Aarets Løb glædet Skolen med Belæring og Underholdning: Frk. *Henny Forchhammer* („Folkenes Forbund“); Ingeniør *Witt* („Studieforhold i Kina før og nu“); Sognepræst *S. Nielsen* („Frihed“); Oratoriesanger *Walter* (Sang); Sognepræst *Th. Glahn* („Den virkelige Verden“); Oberstløjtnant *S. I. Bang* („Sangens Betydning for Folk og Hjem“). — ²¹/₃ afholdtes under Organist *Gades* Ledelse en Sang- og Musikaften, ved hvilken Disciplene bl. a. udførte Mozarts „Ave verum“, der gentoges ved en Kirkekoncert i Næstved ⁷/₄.

Skolen inspiceredes 19. Oktober og 12.—13. Januar af Lektor *Chr. Thomsen*, 24. April af Gymnastikinspektørens Stedfortræder, Adj., Kaptajn *Müller*, Sorø.

Ferier og Fridage i Skoleaaret 1922—23:

Fugleskydningsdagen Lørdag d. 19. August.
Kongens Fødselsdag Tirsdag d. 26. Septbr.
Oktoberferie: Lørdag d. 14. Oktbr. Kl. 5 Eftm. til
Søndag d. 22. Kl. 10 Aften.
Juleferie: Fredag d. 22. Decbr. Kl. 4 Eftm. til Søndag
d. 7. Januar Kl. 10 Aften.
Fastelavnsferie: Lørdag d. 10. Febr. Kl. 5 Eftm. til
Mandag d. 12. Kl. 10 Aften.
Paaskeferie: Tirsdag d. 27. Marts Kl. 5 Eftm. til
Onsdag d. 4. April Kl. 10 Aften.
Store Bededag Fredag d. 20. April (derimod ikke Lørdagen; til Gengæld er Paaskeferien forlænget med en Dag).

Kristi Himmelfartsdag Torsdag d. 3. Maj.

Pinseferie: Fredag d. 18. Maj Kl. 5 Eftm. til Tirs-
dag d. 22. Kl. 10 Aften.

Grundlovsdagen Tirsdag d. 5. Juni.

Idet Forældrenes Opmærksomhed henledes paa disse Bestemmelser, bortfalder herefter de saakaldte „Feriekort“.

Stipendierne.

I Skoleaaret 1921—22 har Fripladserne og Skolens øvrige Stipendier været fordelt saaledes:

Stiftelsens Fripladser (fuldstændig Fritagelse for Kontingent): *L. I. Hansen, V. Glente, A. Linde, L. Holtved, A. Olsen, F. Wendt, P. Hage, A. Holtved, B. Diderichsen, F. Tolstrup.*

De Resenske Fripladser: *C. Riis, P. C. Florian-Larsen.*

Det Rønnenkampske Legat (960 Kr.): *O. Skousen.*

Det Oxholmske Legat (1000 Kr.): *A. Glente.*

Stiftelsens halve Fripladser: *M. Cruse, W. Gliemann, K. Hage, K. O. Hansen, C. A. Olesen, E. Henningsen, G. Brun, P. Diderichsen, A. Helms, O. Skov, N. E. Lawaetz, P. Henningsen, H. Starck, R. Münster, G. Boesen, H. Larsen, W. Jakobsen, H. C. Wendt, D. Clausen, A. Schleisner, H. Budtz, O. Gyl- ding, E. Bollerup, L. Mourier.*

De Meyerske Eksamenspræmier (60 Kr.): *C. Riis og F. Wendt.*

Stiftelsens to Universitetsstipendier (450 Kr.): stud. jur. *M. Kirstein* og stud. med. *A. Rischel.*

Det grevelig Moltkeske Skolestipendium for kgl. Embedsmænds Sønner (Kr. 52,50 halvaarlig): *L. I. Hansen, L. Holtved, F. Tolstrup, R. Münster.*

Det grevelig Moltkeske Universitetsstipendium (105 Kr. halvaarlig): stud. theol. *H. Mørch*; (100 Kr. halvaarlig): stud. med. *F. Mynster*.

Overlærer Albert Leths Legat (bortgivet af Herlovianersamfundet): stud. polyt. *Aa. Nyeberg*.

P. E. Rosenørns Legat (Kr. 82,66): *O. Høegh-Guldberg*.

A. V. Brorsons Mindelegat (35 Kr. halvaarlig): *A. Bjerre*.

H. B. Melchiors Mindelegat (35 Kr. halvaarlig): *H. Brocks*.

B. N. Kyndes Legater Nr. 2 og 4 (20 Kr.): *A. Holtved*.

Provst H. L. Lunds Legat (100 Kr. halvaarlig): *E. Balslev*.

O. D. Sicks og Hustrus Legat (40 Kr. halvaarlig): *O. Skousen*.

Af **det Moltkeske Rejsestipendiums Fond** tildeltes under $2\frac{1}{2}$ cand. jur. *H. Lütken* et Beløb af 1200 Kr. til en Studierejse i Udlandet, hvorefter Fondets Beholdning er Kr. 332,85.

Rejsestipendiet for Herlovianere (1200 Kr.) tildeltes under $10\frac{1}{1}$ cand. polyt. *H. Bloch Jespersen* til en Studierejse i Tyskland resp. Frankrig.

Det Rønnenkampske Boglegat er tillagt Tønder Seminarium.

Ansøgning om Fripladser maa indgives til Hs. Exc. Forstanderen inden 1. August. Friplads tilstaaes kun for et Aar ad Gangen, men en bevilget Ansøgning betragtes som gentaget for hvert Aar, vedkommende Discipel søger Skolen.

De videnskabelige Samlinger.

Skolebiblioteket.

Siden Maj Maaned f. A. er Biblioteket blevet forøget med følgende Bøger, der er ordnet efter det System, der følges i „Katalog over Herlufsholms Skoles Bogsamling 1882.“ De med † mærkede er tilsendt Skolen fra Ministeriet; * betegner Gaver fra private.

Videnskabelige Skrifter, Tidsskrifter.

Salmonsens Konversationsleksikon. 2. Udg. Redig. af *Chr. Blangstrup*. 10.—11. Bd. Kbh. 1921.

Edda. Nordisk Tidsskrift for Litteraturforskning. Red. af *G. Gran*. Forts.

Revue des deux mondes. Forts.

Tilskueren. Red. af *P. Levin*. Forts.

Gads danske Magasin. Red. af *H. Boesgaard*. Forts.

Kirke og Kultur. Red. af *E. Berggrav*. Forts.

* *Dansk Udsyn*. Tidsskrift udg. af Foreningen „Askov Lær-linge“. 1. Aarg. 2. Hft. Kolding 1921.

Nordisk tidsskrift för vetenskap, konst och industri. Utg. af Letterstedtska föreningen. Red. af *O. Montelius*. (*N. Hertz*). Forts.

Aviser.

Berlingske politiske og Avertissementstidende. Red. af *Chr. Gulmann* og *S. Poulsen*. Fol. Forts.

Flensborg Avis. Udg. af *M. Jessen*. Fol. Forts.

Theologi.

Teologisk Tidsskrift. Red. af *J. O. Andersen* og *F. E. Torm*. Forts.

Warneck, J.: Paulus og vi. Overs. af *M. Wolff*. II. Paulus som Menighedsstifter. Kbh. 1917.

Nordisk Missions-Tidsskrift. Udg. af *F. Munck*. Forts.

* *Schrøder, Fr.*: Tranquebarmissionens engelske Venner. Særtryk. U. A.

* Jesu Passionsvandring. Opbyggelsesskrift trykt i København 1509 af Gotfred af Ghemen. Faksimiletryk. Aarhus 1915.

Lovkyndighed.

Samling af Love, Anordninger m. m. Afdl. A. og B. Forts.

Pædagogik.

Vor Ungdom. Tidsskrift for Opdragelse og Undervisning. Udg. af Pædagogisk Selskab. Red. af *N. A. Larsen* og *V. Kuhr*. Forts.

* Gymnasieskolen. Gymnasieskolernes Lærerforenings Blad. Forts.

* *Christensen, Chr.*: Min danske Retskrivningsbog. Kbh. 1921.

* Askov Lærlinge. Aarsskrift 1921. Kolding 1922.

Statsvidenskab.

Postadressebog for Kongeriget Danmark, red. af *V. H. Finsen*. 9. Udg. Kbh. 1921.

Nationaløkonomisk Tidsskrift. Udg. af Nationaløkon. Forenings Bestyrelse. Red. af *E. Cohn*. Forts.

Æsthetik.

Bang, H.: Teatret. Kbh. 1892.

Kunst.

† Kunstmuseets Aarsskrift 1920. Kbh. 1920. Tekstbill.

Poulsen, Fr.: Møbelkunstens Historie. 2. Del. Kbh. 1922.

Lægevidenskab.

* *Morgagnus, J. B.*: De sedibus et causis morborum per anatomen indigatis. Venet. 1761. Fol.

† *Gravesen, J.*: Bidrag til Kundskaben om Lungekollapsterapi ved Tuberkulose med Pleura-Adhærencer. Odense 1920.

De matematiske Videnskaber.

Matematisk Tidsskrift. Udg. af matematisk Forening i København. A. og B. Forts.

- * *Heckscher, I.*: 1000 aritmetiske Opgaver for Mellemskolens 3die Klasse. 2. Opl. Hellerup 1921.
- * *Hjelmslev, J.*: Elementær Geometri. 3. Bog. Kbh. 1921.

Astronomi.

- Nordisk astronomisk Tidsskrift. Udg. af astronomisk Selskab. Forts.
- Heegaard, P.*: Stjerneverdenen. 1.—2. H. Kbh. 1922.
- Strømgren, E.*: Lidt moderne Astronomi. Kbh. 1921.

Fysik.

- Fysisk Tidsskrift. Udg. af Selsk. for Naturlærens Udbredelse. Red. af *H. M. Hansen* og *E. S. Johansen*. Forts.
- Zeitschrift für den physikalischen u. chemischen Unterricht, herausgeg. v. *F. Poske*. Forts.

Naturhistorie.

- Naturens Verden. Red. af *O. Paulsen*. Forts.
- Jørgensen, L.*: Bier. Kbh. 1921. Tekstbill. [Danmarks Fauna. 25].
- Hegi, G.*: Illustrierte Flora von Mittel-Europa. Forts.
- Kolderup-Rosenvinge, L.*: Sporeplanterne. Kbh. 1913.
- † Danmarks geologiske Undersøgelser. II Rk. Nr. 36. Kbh. 1920.

Havedyrkning.

- Bruun, S.*, og *A. Lange*: Danmarks Havebrug og Gartneri til Aaret 1919. Kbh. 1922.

Geografi og Rejser.

- Geografisk Tidsskrift. Udg. af det kgl. danske geogr. Selskab. Red. af *O. Olufsen*. Forts.
- Petermanns* Mitteilungen. Herausgeg. von *P. Langhans*. Forts.
- Koppels* Atlas. Dansk Fredsudgave af *Andrées* Handatlas, udg. af *O. Kayser*. Forts.
- * *Christensen, C. C.*: Geografi for Mellemskolen II. 11 Udg. Kbh. 1922.
- * *Andersen* og *Vahl*: Geologi og Geografi for Gymnasiets matematiske Linje. Kbh. 1921. Tekstbill.
- * *Fritz, Th.*: Kortfattet Fremstilling af de vigtigste Handelsforhold. Kbh. 1921.
- Amundsen, R.*: Nordostpassagen. Kria. 1921.

Historie.

- Søderblom, N.*: Gudstroens Oprindelse. Ovs. af *H. Haar*. Forts.
- Numismatisk Forenings Medlems-Blad. Red. af *J. Wilcke*. Forts.

- Tuxen, S. L.*: Græsk Kultur paa Homers Tid. Kbh. 1921.
Thejll, K.: Verdenskrigen. Kbh. 1921.
Witnblad, E., og *A. Andersen*: Det danske Socialdemokratis Historie fra 1871 til 1921. Kbh. 1921.
Jensen-Tusch, H., o. fl.: Verdenskrigen. Forts.
* *Leach, H. G.*: Angevin Britain and Scandinavia. Cambridge 1921.
v. Bismarck, O.: Gedanken und Erinnerungen III. Sttg. 1919.
Aarbøger for nord. Oldkyndighed og Historie, udg. af det kgl. nord. Oldskrift-Selskab. Forts.
† *Müller, S.*: Bronzealderens Kunst i Danmark. Kbh. 1921. Tekstbill.
Danske Magazin. Udg. af det kgl. danske Selsk. for Fædrelandets Historie og Sprog. Forts.
Historisk Tidsskrift. Udg. af den danske hist. Forening. Red. af *E. Arup*. Forts.
Aakjær, J.: Af min Hjemstavns Saga. Kbh. 1919.
Bjerger, P.: Jydske Bønder. Kbh. 1921.
Danmarks Folkeminder 24: *Graves, K.*: Ved Halleby Aa. Udg. af *H. Ussing*. Kbh. 1921.
Lorenzen, V.: Studier i dansk Herregaardsarkitektur i 16. og 17. Aarh. Kbh. 1921.
Galschiöt, M.: Helsingør omkring Midten af forrige Aarhundrede. Kbh. 1921.
Kraks Vejviser 1922. 153. Aarg. Kbh. 1922. 2. Bd. 4.
† Danmarks Statistik. Statistiske Meddelelser 4. Rk. 60. Bd. H. 4 og 6. 61. Bd. H. 3, 4 og 5. 62. Bd. H. 1. — Handelsstatistiske Meddelelser 11. Bd. H. 11. 12. Bd. H. 2, 4, 6. — Statistisk Tabelværk 5. Rk. Ltr. D Nr. 37. Kbh. 1920—21.
Kgl. dansk Hof- og Statskalender for Aaret 1922. Udg. af *A. Krieger*. Red. af *P. Hennings* og *A. C. Bille-Hansen*. Kbh. 1922. 4.
Cartwright, J.: Christina of Denmark, duchess of Milan and Lorraine. London 1913. Portr.
Troels-Lund: Bakkehus og Solbjerg. Træk af et nyt Livs-syns Udvikling i Norden. II. Kbh. 1921. Tekstbill. Portr.
Krieger, A. F.: Dagbøger 1848—1880. Udg. af *E. Koppel, A. Friis* og *P. Munch*. Forts.
† Meddelelser om Grønland, udg. af Kommissionen for Ledelsen af de geol. og geogr. Undersøgelser i Grønland. 37. Hft. 60. og 61. Bd. Kbh. 1921.
† *Rasmussen, K.*: Myter og Sagn fra Grønland. Kbh. 1921. Grænsevagten. Red. af *V. la Cour*. Forts.
† *Friis, A.*: Det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—1879. Aktstykker og Breve. I. Kbh. 1921.
Friis, A.: Den danske Regering og Nordslesvigs Genforening med Danmark. I. Kbh. 1921.
* *Dumreicher, C.*: Genforeningen 1920. Kbh. 1920. Tekstbill. Personalhistorisk Tidsskrift. Udg. af Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie ved *P. Hennings*. Forts.

- † Register omfattende de i Statstidende offentliggjorte Ud-
nævnelser og Afskedigelser m. m. 17. Aarg. Udarb. ved
H. Hjorth-Nielsen. Kbh. 1921.
- † *Laursen, L.*: Den civile Centraladministration 1894—1913.
Kbh. 1921.
- Memoirer og Breve, udg. af *J. Clausen* og *P. F. Rist*. XXXV
Barfod, H. P.: Minder fra et langt Liv. — XXXVI Fæng-
selspræsten. Pastor *Vilh. Muncks* Optegnelser. Kbh. 1921
—22.
- Berntsen, K.*: Erindringer fra Barndom og Ungdom. Kbh.
1921.
- * *Berner Schilden Holsten, H.*: Minder om Familien Bryske.
U. S. og A. Udsnit.
- Lauritsen, P.*: Hans Egede. Kbh. 1921.
- Steenstrup, J.*: Carl Jacobsen og hans Fader. Kbh. 1921.
- Kaarsberg, H.*: Memoirer, Person- og Tidsbilleder. Kbh. 1921.
- Sibbern, F. C.*: Til Minde om Herlovianeren Hans Böchmann
Melchior. Kbh. U A.
- Fabricius, K.*: Troels-Lund. Kbh. 1921. Portr. [Mennesker
19—20].
- Historisk tidsskrift. Utg. av d. norske hist. forening. Forts.
Historisk tidsskrift. Utg. af svenska hist. föreningen genom
S. Tunberg. Forts.
- Den hellige Birgitta. Kilderne til hendes Historie og Udvalg
af hendes Skrifter i Overs. ved *J. Skovgaard*. Kbh. 1921.
- * *Dahl, Fr.*: Ivar Afzelius som Retslærd. Kbh. 1921.
- Dostojewski, A.*: Dostojewski. Kbh. 1921.
- Parker, A.*: Sadhu Sundar Singh. Overs. af *A. Hansen* og
E. H. Frimodt. Kbh. 1921.

Sprogvidenskab.

- * *Stigaard, V.*: Dansk-norsk-fransk Ordbog. 2. Opl. Kbh.
1921.
- Grimm, J. u. W.*: Deutsches Wörterbuch. Forts.
- Jespersen, O.*: Language. London 1921.
- Arkiv för nordisk filologi, udg. genom *A. Kock*. Forts.
- Byskov, J.*: Store og smaa Bogstaver. Kbh. 1922.
- * *Espersen, J. C. S.*: Bornholmsk Ordbog. Kbh. 1908.
- Danske Studier, udg. af *G. Knudsen* og *M. Kristensen* for
Universitetsjubilæets danske Samfund. Forts.

Den græske og latinske Litteratur.

- v. *Wilamowitz-Moellendorff, U.*: Platon. 2. Aufl. Berl. 1920.
2 Bd.

De nyere Litteraturer.

- Kellermaun, B.*: Der 9. November. Berl. 1921.
- v. *Liliencron, D.*: Gesammelte Werke. Berl. U. A. 8 Bd.
Rimmasafn. Samling af de ældste islandske Rimer. Udg. for
Samf. til Udg. af gl. nord. Litt. ved *F. Jónsson*. Forts.

- Søgur danakonunga. Utg. för Samf. til Udg. af gl. nord. Litt. av *C. af Petersens* o. *E. Olsen*. Forts.
- Harpestræng*: Gamle danske Urtebøger, udg. for Universitets-Jubilæets danske Samfund ved *M. Kristensen*. 7. H. Kbh. 1921.
- Danmarks gamle Folkeviser. Danske Ridderviser, efter Forarbejde af *S. Grundtvig* og *A. Olrik*. Udg. af *H. Grüner-Nielsen*. 4. Bd. 1. H. Kbh. 1920.
- Palladius, P.*: Danske Skrifter, udg. for Universitets-Jubilæets danske Samfund af *L. Jacobsen*. Forts.
- Danske Folkebøger fra 16. og 17. Aarh. Udg. af *I. P. Jacobsen, J. Olrik* og *R. Paulli*. 5. Bd. Kbh. 1921.
- Andersen, V.*: Den krøllede Frits. Kbh. 1901.
- Andersen Nexø, M.*: Ditte Menneskebarn. V. Mod Stjernerne. Kbh. 1921.
- Blicher, St. St.*: Samlede Skrifter. Udg. af det danske Sprog- og Litteraturselskab af *J. Aakjær* og *G. Christensen*. 7.—9. Bd. Kbh. 1921.
- [*Chievitz, P.J.*]: Fra Gaden. Kbh. 1848.
- Larsen, K.*: Udvalgte Skrifter. Kbh. 1921. 4 Bd.
- Levin, P.*: Sønnen. Kbh. 1920.
- Gogol, N.*: Døde Sjæle. Overs. af *A. Meyer Benedictsen*. Kbh. 1900.
- Gontscharof, I.*: Afgrunden. Overs. af *W. Gerstenberg*. Kbh. 1900. 2 Bd.
- Lermontoff, M.*: Vor Tids Helt. Kbh. U A.
- Teleschov, N.*: Børn. Overs. af *Th. Lange*. Kbh. 1899.

Litterær- og Litteraturhistorie.

- Poulsen, Fr.*: Fra Europas Foraar. Kbh. 1921.
- Nordisk Tidsskrift for Filologi. Forts.
- Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, udg. af det filologisk-historiske Samfund, Nr. 122. *L. Hammerich*: Heine: Deutschland. Nr. 123. *J. L. Heiberg*: Allegorisk Fortolkning. Kbh. 1921.
- Petersen, Carl S.*, og *Vilh. Andersen*: Illustreret dansk Litteraturhistorie. Forts.
- * *Gundel, S.*: Dansk Litteraturhistorie. III. Ludvig Holberg. Kbh. 1921.
- Bull, Fr.*, og *Carl S. Petersen*: Høiberg-Aarvog. Kbh. 1921.
- * Dansk Bogfortegnelse. Udg. af *G. E. C. Gad*. Forts.
- † Katalog over Erhvervelser af nyere udenlandsk Litteratur ved Statens offentlige Biblioteker 1920, udg. ved *S. Dahl*. Kbh. 1921.

Discipelbiblioteket.

- Følgende nye Bøger er tilkomne i Skoleaaret 1921—22:
- Sv. V. Knudsen*: Spejdersport (Gave).
- Rex Beach*: Nordenvindens Ondskab.
- Jørgensen og Skovgaard*: Danske Dronninger.

Maurice Francis Egan: I Brasiliens Urskove.
R. v. Holstein Rathlou: New Guinea.
Marius Dahlsgaard: Kongen paa Island.
R. V. Otto: Stjerner.
Sv. Fleuron: Egerup.
B. Kellermann: Den 9. November.
Krarup-Nielsen: En Hvalfangerfærd.
la Cour og Fabricius: Danske Stormænd.
E. Burroughs: Tarzans Søn.
G. Jørgensen: March — Vi vil frem.
W Christmas: Peder Most paa Krigsstien.
Fitzhugh: Paa Indianersporet.
Ad. Stender: Lige Børn.

Til Forøgelse og Vedligeholdelse af Bogsamlingen, der nu tæller 2900 Bind, yder hver Discipel et pligtigt Bidrag af 3 Kr. og Stiftelsen et Tilskud paa 100 Kr.

Anskaffelser til den fysiske Samling 1921—22.

- 1 Spejlgalvanometer med Følsomhedsomskifter til objektiv Aflæsning.
- 1 Galtonpibe.
- 1 Reversionspendul.
- 1 lineær Termosøjle med Spalte.
- 1 højtaltende Telefon.
- 1 Trugelement.
- 1 Penthantermometer.
- 1 Apparat til Paavisning af Energiens Bestaan.
- 1 Sæt tonende Træstænger.
- 1 Sæt Stænger til Længdesvingninger.
- 1 Udløbsapparat.
- 6 Frysebomber.
- 1 Apparat til at bringe Æther til Kogning ved Gnidning.

Desuden nogle Spektralrør, Kolber og Bægerglas samt noget Værktøj.

Den naturhistoriske Samling

har modtaget følgende Gaver: Bækken af Kronhjort fra Mose (Vaabenhandler Kruckow), Sangsvane (Gustav Branth, Juellinge), Dompap og blaa Kærhøg (Gasmester Hansen), Spurvehøg (Baron Rosenkrantz, Liselund), 10 Rovfugle (Skovfoged Ælkær), Musvaage (Fasanjæger Hirsch), 2 Emuæg (Zoologisk Have, København), bævergnavet Gren fra Mose (Danmarks geologiske Undersøgelse), Sortkrage (Redaktør Thureholm, Næstved), stor Samling Snegle og Muslinger (Provisor Schlesch, Seydisfjord), 3 tropiske Fugle (Professor Schepelern), Graaand (Rektor Krarup).

Desuden fra følgende Disciple: S. Lund (Skildpadde-skjold), N. Lawaetz (Uglegylp, 2 Hoveder af Hund m. m.), S.

Bang (forstenet tertiært Træstykke), Kn. Lindberg (Kranium af Daahjort, blaa Kærhøj, Musvaage), T. Ritzau (Kvækerfinke), A. Helms (Springfrø), A. Schleisner (Kærnebider), M. Winge (Dompap), G. Qwist (Graaand), E. Henningsen (Ringdue), E. Schaumburg-Møller (Stødtand af Elefant), H. Larsen (Menneskekranium), Sv. Smith (Dværgmusereder), A. Madelung (Kogler, behandlede af Spætte), L. Hansen og J. P. Andreasen (stor Karudse), H. Larsen, J. P. Andreasen, H. Dam, W. Jakobsen, S. Bang, E. Barning, P. Riemann (Faxeforsteninger), H. Nielsen og Engelsted (Oldenborrer). Mindre Gaver fra J. L. Krarup, K. O. Hansen, R. Jensen, E. Kiær.

Der er anskaffet: Sangdrossel (ung), Skeand (Han), Edderfugl (Hun), Pibeand (ung og gammel Han), Lom, Grindehvalhoved, Frysemikrotom.

Den botaniske Have

har modtaget Frø fra Universitetets botaniske Have.

Skoler, som maatte ønske Planter, kan henvende sig til Adj. *Johs. Ferdinand*.

Den geografiske Samling

har modtaget: Bog med Prospekter fra Colorado (Discipel P. Bang). Der er anskaffet: 26 Lysbilleder fra Frankrig, C. C. Christensen: Kort over Nordamerika, C. C. Christensen og Krogsgaard: Kort over Europa; Generalstabskort over Bornholm.

Eksaminer

i Sommeren 1922.

Den *mundtlige* Aarsprøve for hele Skolen afholdes efter følgende Skema:

Lørdag den 10. Juni.

- Kl. 8. VII ks. Græsk. (V. Lektor Holten-Bechtolsheim).
11. VII ns + m. Oldtidskundskab. (G. Lektor Holten-Bechtolsheim).

Mandag den 12. Juni.

- Kl. 8. VII. Fransk. (M. Lektor N. C. Nielsen).

Onsdag den 14. Juni.

- Kl. 8. VII ns. Tysk. (K. Dr. Ostenfeld).

Lørdag den 17. Juni.

- Kl. 8. VII. Dansk. (K. Lektor Rathsach).
3. V ns. Matematik. (S. B-M).
4^{1/2}. V m. Matematik. (S. B-M).
8. IV. Matematik. (B-M. S).

Mandag den 19. Juni.

- Kl. 8. VI. Historie. (G. Hs).
3. V. Engelsk. (Hs. V).

- Kl. 8. IV. Naturhistorie. (F. Hee A).
3. III. Tysk. (K. G).
8. II. Matematik. (S. B-M).

Tirsdag den 20. Juni.

- Kl. 8. VII. Engelsk. (J-M. Hs. Lektor Kaalund-Jørgensen).
8. VI ks + ns. Matematik. (S. B-M).
8. II. Religion. (A. Gd).
8. I. Naturhistorie. (F. J.)

Onsdag den 21. Juni.

- Kl. 8. VI ks. Græsk. (V. Hee A).
8. VI ns. Tysk. (M. K).
8. V ns. Latin. (J. Hs).
8. V m. Fysik og Kemi. (B-M. S).
3. IV. Geografi. (F. Gd).
3. III. Engelsk. (Hs. V).
8. II. Historie. (A. G).
3. I. Regning. (B-M. G).

Torsdag den 22. Juni.

- Kl. 8. VII. Naturfag. (F. Adj. Tuxen).
8. VI m. Fysik og Kemi. (B-M. S).
8. V ns. Tysk. (M. K).
8. II. Dansk. (G. J-M).
8. I. Historie. (A. Hs).

Fredag den 23. Juni.

- Kl. 8. VI. Naturfag. (F. Fru F).
8. V. Dansk. (J-M. K).
8. IV. Tysk. (G, Fru Rafn).
8. III. Matematik. (B-M. S).
8. II. Tysk. (M. Gd).

Lørdag den 24. Juni.

- Kl. 8. VII m. Fysik og Kemi. (B-M. S. Lektor Sundorph).

- Kl. 3. VI. Dansk. (J-M. K).
- 8. V. Fransk. (M. G).
- 3. IV. Dansk. (A. G).
- 8. III. Geografi. (Gd. F).
- 3. II. Naturlære. (B-M. S).
- 8. I. Engelsk. (V. J-M).

Mandag den 26. Juni.

- Kl. 8. VII. Matematik. (S. Adj. Stensig).
- 8. V. Historie. (G. Hs).
- 3. IV. Engelsk. (J-M. Hs).
- 8. III. Dansk. (A. J-M).
- 8. II. Naturhistorie. (F. J).
- 10^{1/2}. I. Dansk. (Hs. G).

Tirsdag den 27. Juni.

- Kl. 8. VII. Latin. (V. J. Lektor V. Bang).
- 8. VI. Fransk. (M. Hs).
- 3. VI ns. Engelsk. (Hs. J-M).
- 2. IV. Latin. (K. Lektor V. Bang).
- 8. III. Naturhistorie. (F. Fru F).
- 8. II. Geografi. (Gd. S).
- 8. I. Religion. (A. J-M).

Onsdag den 28. Juni.

- Kl. 8. VII. Historie. (Hs. Adj. Thayssen).
- 8. VI ks + m. Engelsk. (J-M. V).
- 8. V. Naturfag. (F. Fru F).
- 8. III. Religion. (A. M).

Torsdag den 29. Juni.

- Kl. 8. VI ks. Latin. (V. J).
- 10. VI ns. Latin. (V. J).
- 2. VI m. Matematik. (S. B-M).
- 2. V. Oldtidskundskab. (G. V).
- 8. IV. Historie. (G. A).

- Kl. 2. III. Historie. (A. Hs).
8. II. Engelsk. (J-M. Hs).
8. I. Geografi. (Gd. F).

Fredag d. 30. Juni meddeles Udfaldet af Eksamen, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Lørdag d. 1. Juli Kl. 8 er der Prøve for Aspiranter.

Sommerferien varer til Mandag d. 14. August Kl. 10 Aften; dog maa de nyoptagne Disciple være paa Herlufsholm senest Kl. 12^{1/2} Middag.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Disciplenes Forældre samt enhver, der har Interesse for Skolen.

Herlufsholm, den 25. Maj 1922.

J. Krarup.

1922